

پیشه‌نگ

ژانویه ۱۳۶۸

به فراتباری ۱۳۶۶

کانون هنر و ادبیات کردی - کوردستان

ژانویه ۱۹۸۸

پشته‌نگ

کانوونی هونەر و ئەدەبیاتی کرێکاری - کوردستان

وینەکان

- سەر بەرگ (سالار) ۶۶
- سالار ۶۶
- (۱) ئارام - ئالمان ۶۷
- (۲) ولی سفری - ئالمان ۶۷

- جوارە مین کوبوونە وە ی گشتی
- کانوونی هونەر و ۳
- خۆزگە جیروکت دەنووسی .....
- زینبوار ۹

شبیعر

- گۆزانی پارچە چنانی "سیلزی"
- هاینە
- زینبوار کردوویە بە کوردی ۱۵
- هەر کوێ بچم .....
- لنگستن هیوز
- ن - ئەبار کردوویە بە کوردی ... ۱۷
- لەوکا تەو کە و شوومە تەنا و سیا چال
- ناظم حکمت
- محەممەصری کردوویە بە کوردی ... ۱۹

• بانگەوازی پەنجەرە

سوارە ۲۲

چیرۆک

• لاقەدارینە

• ئەلکساندروساھیا

• وەرگێزانی لە فارسی بە وە بۆ کوردی

• رەحیمی تلووعی فەر ۲۵

• کاربێزەوان

• با بامقدم

• رووناگ کردوویە بە کوردی ۳۶

شانۆنامە

• زەش و سوور

• محمود - خارا ۴۵

• چەندچۆ

..... ۵۴

• وەلامی نامەکان

..... ۶۲

— له ژیر چاوه دیری هه یئته تی ده بیران دا —

چواره مین کوبوونه‌وهی گشتی

کانوونی هونهر و نه‌ده بییاتی کریکاری - کوردستان

پیک هات.

له رۆژه‌کانی شه‌م و حه‌وته‌می مانگی خه‌رمانانی را بوردوودا ، چواره مین کوبوونه‌وهی گشتی کانوونی هونهر و نه‌ده بییاتی کریکاری - کوردستان به به‌شداری شه‌ندانمانی کانوون و چه‌ندکەس له هونهر مه‌ندان و هونهر دوستان که با نگیشتن کرابوون ، پیک هات .

ده‌ستووری کوبوونه‌وه‌کان که له لایهن هه‌یه‌تی ده‌بیران و هه‌یه‌تی شجرا بی - به‌وه پێشنیار کرابوو ، وه کوبوونه‌وهی گشتی په‌سندی کردبهم چوره‌بوو :

١) گوزارشی هاوبه‌شی هه‌یه‌تی ده‌بیران و هه‌یه‌تی شجرا بی بۆ کوبوونه‌وهی گشتی ؛

٢) لیکولینه‌وهی گوزار شه‌که و سه‌وباس له‌سه‌ر هه‌لسوو رانی داها - سووی کانوون .

٣) هه‌لبژاردن .

I

به‌شیک له‌گوزارشی هاوبه‌شی هه‌یه‌تی شجرا بی و هه‌یه‌تی ده‌بیران بۆ کوبوونه‌وهی گشتی

هه‌یه‌تی شجرا بی و هه‌یه‌تی ده‌بیرانی کانوون بو دوزینه‌وه و خولقاندنی به‌ره‌می روو له‌ژیانی کریکاران و زه‌حمه‌تکیشان و بلاز کردنه‌وهی شه‌و به‌ره‌مانه‌له‌نیو جه‌ماوه‌ردا ، شه‌م هه‌نگا وان هیان هه‌لگرتوه :

١) فیلمنا مهی " نمک زمین " له‌فاری به‌وه‌کراوه‌به‌گوردی و به‌شیکه‌وهی شه‌ما بێنا مهی را دیویی له‌سه‌ر شریت تومار ده‌کری ؛

٢) نهما بێنا مهی " بزلایی و آرزوی شه‌رخوشبختی " به‌زمانی فاری ، به‌

شیوهی نمایشنامه‌ی رادیویی له‌سەر شریت‌تومارکراوه و بلاوگراوه‌تەوه؛
(۳) نمایشنامه‌ی "بەزەزبیرینه‌وئاواتی شاری خوشبەختی" بەزمانی کوردی ،
بەشیوه‌ی نمایشنامه‌ی رادیویی له‌سەر شریت‌تومارکراوه و له‌دهنگی شورشی
شیرانه‌وه بلاوگراوه‌تەوه؛

(۴) نمایشنامه‌ی "ازبەمراہ یک‌صحنە" بەزمانی فارسی ، بەشیوه‌ی
نمایشنامه‌ی رادیویی له‌سەر شریت‌تومارکراوه و بلاوگراوه‌تەوه؛

(۵) هەلبژاردەیک لە شیعەرەکانی شەحمەد بەزگەر "تۆمارکراوه و بلاوگراوه‌تەوه .

(۶) کۆمەڵیک شیعەر و سروودی کوردی له‌لایەن " کۆژی تازەلاوانی گۆلان " و
بەهاوکاری دەنگی شورشی شیران له‌سەر شریت‌تومارکراوه و بلاوگراوه‌تەوه .
لەماوەی نیوان دوو کۆبوونەوەی گشتی دا ، بێشەنگی ژمارە ۵ بە کوردی
وبە فارسی و کورتەجیروکی " آرزوی من" بە فارسی (نووسراوی علی داوری)
چاپ‌کراون و بلاوگراونەوه . هەرۆه‌ها چەند کورتە جیروک و نمایشنامە
نووسراوی شەندامانی کانوون بە چاپ سەپێردراون .

شیمە لەم دەورەیدا هەولمان دا شو بەرھەمانە بلاو بکەینەوه کەیان
روویان لەژبانی کریکاران و زەحمەتکێشانەیان لە روانگی شەوانەوه
دەرواننە ژبانی باقی چین و تۆبژەگان . هەرۆه‌ها هەولمان دا لەبەرھەمی
نووسەران وھونەرەندانتر شو بەرھەمانە بوبلاوکردنەوه هەلبژیرین کە
نوێنەری رەوتی ھونەری کریکارین .

شیمە لەم دەورەیدا ، هەولمان دا بەبلاو کردنەوه‌ی بیرورای چیاواز لە
بیرورای کانوون سەبارەت بە ھونەری کریکاری ، دەربجەیک بەرووی خەباتی
نەزەری لەم زەمینەیدا بکەینەوه .

بە سروای شیمە لەم دەورەیدا بەشیکێ زیاتری توانایی بەکانبە
شەندامانی کانوون ھاتە مەیدانی خولقاندنی بەرھەم ، بەلام شەوه‌ی کراوه
لەوه‌کەمترە کە دەتوانین وپێویستە بیکەین .

لەسەر بریاری سێھەمین کۆبوونەوەی گشتی کانوون ، شیمە هەولمان دا
بەشیکێ زیاتری بەرھەمەکان لە سەر شریت‌تومارکەین و بلاویان بکەینەوه
ھەتا جەماوەری بەرینی خەلکی زەحمەتکێش بتوانن کەلکیان لی وەرگیرن .
لەدریژۆی گوزارشی ھاوبەشی ھەیشتی ئیجرائی وھەیشتی دەبیران دا ،
سەبارەت بە کۆبوونەوەی قە وپاسی نەزەری وکەم وکووپی بەکانبان لـ
زەمینەیدا، وە محدودی بەتەکانمان لەزەمینە شیمکاناتی چاپ و بلاوکردنەوه‌دا
قەکرا و ھەرۆه‌ها گوزارشی وەزعی مالی کانوون پێشکەشی شەندامان کرا .

II

کۆبوونەوەی گشتی لە کۆتایی قە وپاسەکانی بەشی دووھەمی دەست‌وووری
کۆبوونەوەکان دا کەبیریتی بوو لەلیکولینەوه‌ی گوزارشی ھاوبەشی ھەیشتی

ده‌بیران‌وهه‌یشتی شجرایی کانوون ، شم ده‌قی خواره‌وی به‌سندکرد .

به‌سندکراوی چواره‌مین کوپوونه‌وی گشتی کانوونی هونه‌روشه‌ده‌بیباتسی
کریکاری - کوردستان :

سه‌بارته‌به‌کاری‌ده‌وره‌ی رابوردوو و دیاریکردنی ریبازی‌داها‌تووی‌کانوون

کوپوونه‌وی گشتی له‌سر شه‌بروا‌به‌شه‌وه‌ به‌ره‌مانه‌ی له‌ده‌وره‌ی رابوردوو
دا بلاوکرانه‌ته‌وه‌ و پیشگه‌ش‌کراون ، بو وه‌لامدانه‌وه‌ به‌ بیوستی به‌ فه‌ره‌نگی
ومه‌عه‌وی به‌کانی کریکاران وجه‌ما‌وه‌ری زه‌حمه‌تکیش‌ه‌نگا‌ویکی به‌ره‌وه‌پیش
بوون و کانوون له‌ به‌رتوه‌ بردنی شه‌وه‌ش‌کانه‌ی دا سه‌رکه‌وتنی وده‌سه‌ت
هینا‌وه . له‌ه‌مان‌کاتدا ، زه‌رفیه‌ت‌وتوانایی به‌کانی نیوخوی کانوون‌ده‌ره‌وه‌ی
کانوون - چ توانایی هونه‌رمه‌ندان ونوسه‌ران و چ به‌ره‌م وگه‌نجینه‌هونه‌ری
و شه‌ده‌بی به‌گانی سه‌ربه‌ ژبان و خباتی کریکاران و کومه‌لانی زورلیک‌سراو
له‌وه‌زیاترن گه‌نا‌یشتا گه‌وتوونه‌ته‌ گهر .

کوپوونه‌وی گشتی به‌هه‌یشتی ده‌بیران ده‌سپتری :

- بو دوزینه‌وه‌ و ناساندن و بلاوکردنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌هونه‌ری و شه‌ده‌بی‌به‌گانی
روو له‌ژبان و خباتی کریکاران و کومه‌لانی زه‌حمه‌تکیش ، هه‌لسووراوانسه
هه‌نگا و هه‌لگری :

- به‌مه‌به‌ستی کوکردنه‌وه‌ی هونه‌رمه‌ندان ونوسه‌ران و گه‌لک‌وه‌رگرتن له‌
به‌ره‌مه‌گانیان ، هه‌رچی زیاترکانوون بنا‌سینی ، تیکوشه‌رانی مه‌دانی‌هونه‌ر
و شه‌ده‌بیباتی کریکاری بو خولقاندنی هه‌رچی زیاتر هان‌بدا و شیمکاناتی
کانوون بو بلاوکردنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌گانیان بنیه‌ شختیاریان ؛
- ره‌خه‌گرتن له‌به‌ره‌مه‌گان ، به‌مه‌به‌ستی بی‌گه‌یشتن و خه‌ملینیان هه‌تسا
ده‌گه‌نه‌تاسی بلاو‌بوونه‌وه‌ به‌ره‌بی‌بدا .

کوپوونه‌وی گشتی چاره‌روانی شه‌وه‌ی له‌شه‌ندا‌مانی کانوون هه‌یه‌ گه‌
سه‌رچاوه‌ی هه‌لسوورانی خه‌للاقانه‌ بن و شه‌مه‌ له‌هه‌موو هه‌ل و مه‌رچیک‌دا به‌
شه‌رکی سه‌رئانی‌خوبان بزائن ، وه‌بو خولقاندنی به‌ره‌م وده‌سکاری شه‌ده‌بی
وهونه‌ری، دوزینه‌وه‌ و ناساندنی به‌ره‌می هونه‌ری و شه‌ده‌بی بو بلاوکردنه‌وه‌،
و ده‌سه‌ت هینانی شیمکاناتی چاپ و بلاوکردنه‌وه‌، وه‌بو ناساندنی کانوون
دلسوزانه‌ هه‌ول‌به‌دن .

کوپوونه‌وی گشتی ی

کانوونی هونه‌روشه‌ده‌بیباتی کریکاری - کوردستان

۶ ی / خه‌رمانانی / ۱۳۶۶

کوبوونه‌وهی گشتی ، هدرها شو دوو تاک مادده‌بهی خواره‌وهی به‌سندرکد :
- کوبوونه‌وهی گشتی ، لهم ده‌وره‌به‌دا ، شست‌اندنه‌وهی مافی ره‌ئی له‌هدر
شندا میگی کانوون که له ریبازه به‌سندرکراوه‌گانی کانوون لای دابی، سه
برباری کوبوونه‌وهی هاو‌به‌ئی هه‌یته‌ئی ده‌بیران وه‌یته‌ئی شجرا‌یی کانوون
ده‌سپیری .

تی‌بیتی : شو شندامه‌ی مافی ره‌ئی دانی لی شستیندراوه‌توه‌ده‌توانی له
کوبوونه‌وهی گشتی داها توودا به‌شدار‌ی بکاو داوای هه‌لوه‌شانندنه‌وهی شو
برباره‌بکا . کوبوونه‌وهی گشتی ده‌توانی برباره‌که ره‌ت بکاتوهه بیان
ته‌شیدی بکا .

- کوبوونه‌وهی گشتی ساغ بووه‌ژه له‌سر شه‌کهه :
بوشه‌وهی ماوه‌یک‌ی زیاتر بو هه‌لووران هه‌بی ، کوبوونه‌وهی داها تووو
هه‌نا مانگی گولانی ۶۷ بخرسته دواوه .

III

هه‌لبژاردن :

له سپه‌مین دا‌نیشتنی کوبوونه‌وهی گشتی دا‌شندامانی
هه‌یته‌ئی ده‌بیران و هه‌یته‌ئی شجرا‌یی کانوون هه‌لبژاردان :

بو هه‌یته‌ئی ده‌بیران ، هاوری بان فریدون ناظری ، ناصر حاسی، احمد
بازگر، وه‌روه‌ها هاوری محمد مصری وه‌ک‌شندامی جیگری هه‌یته‌ئی ده‌بیران،
هه‌لبژاردان .

بو هه‌یته‌ئی شجرا‌یی، هاوری بان سعید ویسی ، خالد رحیمی ، وربا‌شارتینان
رزگار علی پناه وه هه‌روه‌ها هاوری ویدا رغایی وه‌ک‌شندامی جیگری
هه‌یته‌ئی شجرا‌یی ، هه‌لبژاردان .

کوبوونه‌وهی گشتی روزی ۷ ی مانگی خه‌رمانان کوتایی به‌کاری خـــوی
هه‌نا .

هه‌یته‌ئی ده‌بیرانی کانوونی هونه‌روشه‌ده‌بیبانی کربکاری - کوردستان

۷ ی / خه‌رمانانی / ۱۳۶۶

پژي پادي هاوري

دوكتور چه عفوري شه فيسي

شيناسنيك خوژگه رزگاري هه بيستی ، دوكتور چه عفور له گهل ههست وهیوای زیندووه ، وههتا شهوگانهی خهبا تکاریک بو پجراندنی کوت و زنجیری کوبلهسی له ری دابی ، دوكتور چه عفور ، لهه ده ماریدا دتیت وده چی .

شه گه رشه و شورشگیرانه که سه نگره - کاشی پشه وه فتح ده کن قاره مان بن ، بیگو مان دوكتور چه عفور به یک له گه وره ترین قاره مان نی مه پدانسی خهبا تی رزگار به خوازان نی هه هه و و بهش مه پنه تا ن بوو .

ها وری دوكتور چه عفور له مه پدانسی هونه ر شه ده بیبا تیش دا وه هه هه و و مه پدانسه کانی تری خهبا تی چینا په سی ،

ها وری دوكتور چه عفوری شه فیسی گیبا نی بهخت کرد ، هه موو شه و که سانه که به دریزایی ساژنی را بور دو دلیمان بو شوری کر تیکاران و زهحه تکیشان و بوژ رزگاری لسی داوه ، له گهل سیمای شه شیناسنه نازاده به شانشان ، ژا بهر تیک که له سه نگر به سه نگره مه پدانسه کانی شورش دا هه میسه نالا هه لگری ره بیزی پشه وه بووه و نا وه کی وه بهر هینه وه وهی ههنگا و به ههنگای به ره و به پنه ش جوونی شورش .

دوكتور چه عفور نالا هه لگری رزگاری شینان بوو ، بو به ههتا شه و گانه سی نه فرات له ستم هه بی و عیش به رزگار بوون زیندوو بی ، ههتا شه و کانه ی

ههولئى ده‌دا بو هان دان و بههيزکردنى
زهوتى سه‌ربه‌خوى كرتيكارى ، هه‌ر به‌م
بوئوه هه‌رله سه‌ره‌تاوه كه‌كانوونى
هونه‌روئيه‌بهبياى كرتيكارى -
كوردستان پتڤهات ، وه‌گ ژا به‌ريكى
ژى نيشانده‌رو دلگه‌رمى به‌خى ، له‌م
ژبها زه‌دا ده‌ستى گرتين .

به‌بوئى گيان به‌خت‌کردنى شه‌م
ژا به‌ره خوشه‌ويسته‌مان له هه‌هه‌وو
ها و خه‌بانى وله‌كرتكاران و زه‌حه‌مت -
كيشان سه‌ره‌خوشى ده‌كه‌بين و دلنبا پسن
له‌وه‌ى شه‌و مليون مليون شينانسه
بى به‌شه كه تينوى رزگارى و به‌را به‌رين
خه‌بانى كرتيكارى ژى گاي شان ما نه‌به‌رزه‌كانى
دوكتوره‌چه‌غهن .

شپه‌له‌گه‌ل هه‌موو كرتيكارانى
وشيا روگومونىست وله‌گه‌ل هه‌موو شه‌و
كه‌سانه كه‌هبواى رزگار بوونى
به‌شه‌ريه‌ت له‌سته‌م و چه‌وسا نه‌وه‌يان له
كومونيزم شانده‌وه ، به‌يمان تازه
ده‌كه‌بته‌وه‌كه‌هه‌ربو شه‌و شانجه
به‌رزانه‌بزين و خه‌بان بكه‌بين كه‌دوكتور
چه‌غهن شانده‌گه‌گه‌به‌سا تكارى
كوئنه‌ده‌ريان بو . هه‌بواى گه‌تى دوكتور
چه‌غهن به‌سه‌ركه‌وشن ، له‌م ژى گاهه‌دا ،
مه‌شخه‌لى ده‌ست و دلما ته .
بژى يادى به‌رزى ها ورتى دوكتور
چه‌غهنى شه‌فيعى !

كانوونى هونه‌روئيه‌بهبياى
كرتيكارى - كوردستان - خه‌زه‌لوهرى ۱۳۶۶

خوزگه چیرۆکت ده نووسی ۰۰۰

ویپوار

... کاتیک له پشکنینی کا بینی لیباسه کانداهه چیان نه دوزیسه وه ،
کریکاره کان کهوتنه تهوس وتوانج لیدانیا ن وده وریان دان ... بریسا
چیرۆک نووس بام وشه دیمه نهم بگردا به به چیرۆک ... که چلون منیان له
دهستیان ده رهینان و ...

... بهرده که کیویک بوو ؛ له زهرده سگای مشاری بهرد بهرین داده ی قیزاند و
شوق شوق ده بوو ... ده ی ... بهردیکی تر ... به گیان گیشانیک پالمان به
گاشه بهرده وه ده نا مه پرسه ؛ عهینی کویله کانی میسری قه دیم خوزگه لهوی
های ویت نووسیا به ...

... جه ما عهتی ژن شه فرادی نایگا یان کرد بووه کون ؛ خوزگه چیرۆک نووس
بام ... له نیوه رووه هه تا شیواره چی یان نه کرد ؟! به کریگیرا وان شیتیر
هه رنه شیان ویرا باسی بهر با زگیری بکه ته وه ...

... هه رچوینه ماله وه ، ژنه وتی ؛ شهی مالی ویرانم ؛ شا وایی بهر له
پاسدار ... بدلام تازه ها تیووین ؛ شه و خیرا چووه بهرده رکا ودهستی کرد به
تهشی رستن ، کچه کەشی گه سکیکی هه لگرت و که وته هه سا رمالین ، نا وودۆیان
بو پاسداره کان ده برد بو شه وهی نه یه نه زووره وه ، هه موو خه لکی شا وایی ش
چوو بوونه پارمه تی یان ماشینه که یان له قوز ده رهینن ؛ به لگو زووتیر

برون و به‌شیمه نه‌زانش، پاسداره‌کان سهریان سرما بوو؛ تاشیستانه‌یان
 دیبوو تاواخلک یارمه‌تی یان بکه‌ن ... خوزگاددت‌دی وده‌ت نووسی ...
 ... حسه‌نی میردم نیوه‌روها‌ته‌وه؛ قسه‌ی ده‌رنه‌ده‌ها تگیرایه‌وه؛ "به‌کرتی
 له‌وه که‌متریش‌رازی بووم به‌لام هر ده‌ریان کردم" ... ده‌ستم به‌ قوری به
 چایه‌کوه ده‌له‌رزی . لای‌شو هیچ نه‌گوت به‌لام فکرم ده‌کرده‌وه به
 جلشوری و کاره‌کهری من خیزان به‌ری ناچی، چی تریکه‌م؟ روز‌شه‌بسته‌وه‌ها
 شیواره وهدتا نیوه‌شو وهل شه‌ووریم ونا‌رام نیه، هیشتا سی به‌که
 خهرجیشمان ده‌رنایه، تا‌خرتو ده‌لیبی ۸ ساعات کار! خومن هیچ روزیک نیه
 وچانیک بدم، ته‌نا‌نت‌دیده‌نی مالانم هرکارو کاره‌کهری به! تیشتا
 شه‌زانش زن چنده‌ به‌ش مه‌ینته ... به‌سهراتی من بنووسه هه‌زارانی وهک
 من هه‌ن ...

شه‌ما و هه‌زاران روودای زیان و خه‌بات، مایه و سووزن بو داستان و
 چیروک . بوچی هه‌رخوزگه خوزگه بکه‌ین؟ تاشا چیروک نووسین هینه‌گرانه؟
 هرکاره‌تان له‌زیانی خوتان دا ده‌یان شتی له‌وجوره‌تان دیوه، بوچی
 ده‌ست بو قه‌لم نابهن و تاقی ناکه‌نه‌وه؟ له‌وانه‌به‌ بتوانن بینووسن و بیگه‌نه
 چیروک . قه‌ی ناکا، باجاری شه‌ول زورچاکیش نه‌بی! له‌ کوروکومه‌لی دوست و
 ره‌فیق دا بیخوبینه‌وه بزانش چونه .

هیچ نووسه‌ریک له‌ سهره‌ناوه شاکاری نه‌نووسیوه؛ به‌هه‌رجوریک که
 توانیبیتی بلای کردوه‌ته‌وه؛ به‌کیک پیی باش بووه، به‌کیک ره‌خه‌لی گرتوه؛
 پاشان ورده‌ورده و به‌کاریکی کولنه‌ده‌رانه بووه‌به نووسه‌ری گوره‌وشا کاریشی
 نووسیوه .

ره‌نگه بلایی؛ تا‌خره‌نرما به‌به‌که که له‌ هه‌موو که‌سی دانیه!
 باشه؛ شه‌ی تو بوچی خوت تاقی ناکه‌یشه‌وه بزانش تاشا مایه‌ی هونه‌ریست
 هه‌به یان تا؟

ره‌نگه شه‌وه زور روون بی که چیروک ج ده‌وریکی گرینگی هه‌به له‌ بلاو --
 کردنه‌وی فهره‌نگ و سونه‌تی نوی له‌ نیو کومدانی خه‌لک دا .
 روسو و بالزاک و هوگو و گورکی و چه‌ک له‌ندن و ... له‌بلاو کردنه‌وه‌ی
 فهره‌نگ و فکری نوی سهرده‌می خویان دا به‌چیروک و داستان ده‌وری گرینگی یان
 گیراوه .

شیمه‌ش به‌م تا‌مانه‌به‌رزانه‌وه وله شورشیکی تاوازیندوودا که‌لیک قسه‌مان
 هه‌به بو کردن . بوچی هه‌رله‌سنگماندا بمینینه‌وه؟! باقولی لی هه‌لکه‌ین و
 بنووسین!

بیروباوه‌رمان؛ شه‌رزه‌نوی کانی چینی کریکار؛ به‌کرتوو — بوون ،
 خه‌بات بو رزگار بوون له‌م جه‌هنه‌مه‌ی سهرما به‌داری بوی داختووین، ره‌نچ‌مان،
 به‌زاره‌مان عیش و وشاوات و نا‌ره‌زووه‌کانمان ... شه‌م هه‌موو زولم و خه‌فه‌قانه .
 ما ندوو بوون و چه‌دوسا نه‌وه‌ی شه‌وو روزی مان ، برسینه‌تی، نه‌بوونی، شه‌ر، شاوا ره‌بی،

پیشه نگ ۶

بومباران، خدایات را پهرین و شہری شورنگیرا نہ لہ دزی ہم موٹہ ما نہ ... سہ راہی
شہوش ولہ نیو شہوانہ دا تفرہ قہی نیو جومان، زولمی ہرا لہ خوشک، میرد لہ
زن، دایک لہ مندا لہ کھی کا تیک لپی دہدا، ہاوک لہ ہرتکیان، ہاوسی لہ
ہاوسی؛ ... شہوشین، نہ زانی، خدایات، جا سوسی، ہرزو بلاوی نیو جومان ...
بورژوازی بہ شہناعی شیوہ تفرہ قہما ن تی دہا واٹم نیزا مہ
جہہ نتمہ پی دہ پارہزی، شہوش بہ ہونہ روقہ رھنگ ولہ وانہ بہ چیسروک و

دا ستانیش بیروبا و ہری کون و پھرہ پوتی خوی بلاوہ کا تہو و زنجیرہ کا نمان
توتدرت دہکا تہوہ، تہما شا دہکھی لہ چیرو کہ کا نیشی دا مہزہ ب،
ناسیونالیزم، شہید بیون لہ پینا و مہزہ ب دا، یان لہ پینا و شیران دا، لہ
پینا و شہرزہ پھرہ پوتہ کا نی جمہوری کسلا می دا رھنگ دہدا تہوہ،
بو چی شیمش شہرزہ کا نی جومان (بہ ہموو شیوہ بیک، بہ شیوہی و ہک
چیروک نووسینیش) بلاونہ کھینہوہ و نہ یکھینہ عادت و سوتنت و بیروبا و ہری

جہما و ہروبوچی لہم مہیدانہدا قولی خدایاتی لی ہل نہکھین؟
شہگر شہوانہی دہی بینین و دہی بیستین ہیا نکھینہ چیروک و بہ چاب
کردن، یان بہ ضبط کردن لہ سرتہ وار لہ نیو خہلک دا بلاوی بکھینہوہ، ہم
خزمہ تیکی گہورہ بہ ہوشیا ربوونہ و ہیان؛ ہم لہ خوشی ولہ زہتی بہ رھہ می
ہونہری بہ ہرہ مند دہین .

لہم ہوارہدا شیمہ بہکھمین ربیواریش نین، تہجرہ ہی دہیان و سہدان
سالمان لہ پشٹہ، کھانی و ہکو جہک لہ نندہن و گورکی و قادایف و دہیان
نووسری ترہہ بیون کھہدا ستہ ربیواری شہم ہوارہ بیون، گہلیک دہرس و
تہجرہ بہ لہ سرکھوتن و شکستہ کانیا ن دہتوانین فیربین .

بہلام شا یا چیروک نووسین ہیندہش شا سائہ؟
ہہلچون لہم جیہا نہ پیچہ وانہ یوہ لچون لہ ستہم و سہرکوت و ہینانی
جیہا نیکی شا زادو بہرا بہر، لہ ہرہ ہواریکوہ ہوی ہچی، کی دہتوانی ہلی
شا سائہ؟

کا تیک چیروک نووسینیش ہواریکی شہم ربیازہ بہ، دیارہ، کاریکی
شیلگیرانہوسی مان دوو بیون دہخوازی .

ہرکھیک دہست ہوقلہم دہیا، بیدری و تہیوی، خوی و ہک ربیہریک،
نواندوہ و دہیوی ہلی؛ شہوہ شا زاروژا نہو شہوہ خیرو خوشی بہ؛ شہوہ روزرہشی
کوبلہتی یوہ شہوہ روزی روون و زرگاری بہ؛ بہوچورہ کومہ لانی خہلک بوخوشی
و شا زادی و شادی ربیہری دہکا، کھوا بہ دہبی روشن بین و چہ سوورنی و و ہک
ربیہریک دہست بہوہ بگا کھہرہرہ سہبارہت بہوشانہی دہینووسی و بہرہ می
دینی؛ سہبارہت بہوریکایی نیشانی دہدا .

بہواتی گورکی لہ کتیمی ہدہ فی شہدہ بیبات دا؛
" ... تو نووسری و ہدزاران کھس بہرہ مہکانت دہخویندہوہ ہلی ہزانم ج
ربیازیک دہنیشہ پیش پی خہلک؟ شا یا ہیرت لہوہ کردوہ تہوہ کھہ قہسی

شوهت ههيه شت فیری خه لک بکه ی ، یان نا ؟ پاشانیش ، ئایاده توانی شه
 بیکه نینه شادی به خسه که گیانی ئینان که ش ده کا تهوه ، به خه بته نیودلانه وه ؟
 خه لک به ته وای له بییریان چوه ته وه له قوولایی دله وه پهی بکه تن ...
 ئایا ده توانی له قوولایی دله وه شادیا ن بکه ی ؟ ... توانای بیـــــــــــــــــدار
 کردنه وه ی ههستی راستگوبانه ی خه لکت هه به ؟ ده توانی شه م ده ما مکه نه چی
 زیان لاده ی وله جباتی شه زیانه تهنگ وتاریکه زیانیکه ئازادتر
 به خولقیانی ؟

ئایا شیوه ناتوانن ؟ ئایا خاوه نی ته جره به وتی بیخی و خاوه نی دلیکی
 دلسوزوانا مکه جیکی روون و ئازاد به خشن نین ؟ ده لیم لانی که م تاقی بکه نه وه .
 رهنگه به توانن .

دیاره مه شه له که هه ره ما به ی هونه ری وئیده ی روشن وجهـــــــــــــــــــــــــــــــــاره ت
 نا به ربه ته وه . بو چیروک نووسینی سه رکه وتوو ، هه ندیک زانست و ته جره به ی تابیه تی
 خویشی به یوسته و گه لیک کتیب و نووسرا وه ی له سه رنووسرا وه که نووسه ری تازه کار
 ده بی له ربه وه ی گه شه ی کاره که ی دا ده بی له گه لیان شاشنا بی ئیمه لیره دا به
 کورتی قسه بکه ی لی ده که بین .

سه ره تا شه وه بلیین هه جکه ی له وشکانی دا فیری مه له نه بووه ! ههـــــــــوو
 مه له وانیک له ئا ودا فیری مه له بووه . کی به فکر کردنه وه فیری هه لبه رکه ی بووه ؟
 تا هه ل نه پهری فیرنایی ! ته نا نه ت شه کردن ؛ کومه لانی خه لک له شه ری
 شورگه ی رانه ی خویان دا چا وه روانی عیلم و فه ننی شه کردن نا مینه نه وه ده ست به
 شه ره که ده که ن ، چونکوونا چارن بیکه ن ! به لام پاشانیش نا چارن عیـــــــــــــــــلم و
 فه ننه که ی فیرین ده نا ، سه رنا که ون .

چیروک نووسینیش ده بی بیکه ی جا به شوین فیربوونی شه وزانستانه دا که
 به یوستیه تی بروی : زال بوون به سه رزمان و فه ره نگ دا ؛ به یجوری ته جره به و
 رینه یینی نووسه ره سه رکه وتوو هکان و فیربوونی هه ندیک قا عیده و قانـــــــــــــــــوون
 له وباره وه ...

که وایه ده ست له نووسین مه چله کینه نه وه و بنووسن و بچه پیش و له مر به وه دا
 فیری نووسینی بوخت و پارا و تریش بین .

شه ونده ی له م نووسرا وه کورته دا بگونه چی چه ندنوکتبه بکه سه به ره ت
 چیروکی کورت ده خه مه به رچا و ؛

بو نووسینی چیروکی کورت هه رنووسه ریک به جوریک ده ستی دا وه تـــــــــــــــــسی و
 سه رکه وتوو . به لام رهنگه له سه ره تا وه نووسینی خاتره و به ربه وه ری ریگا به کی
 باش بی ، تاقی بکه نه وه . چا ویک به ده فه ره خاترا ته کا ئتا ندا بگه یرنه وه ، به زانن
 ئایا شه گه ر به ته ما ی بلاو کردنه وه بینووسن ، ده بی چی لی بکه ن ؟ چی بکه ن
 تا ره نج وه یوا وئیه سا ساتی خوتان بکه نه ئیه سا سات وه یوا ی جه ما وه ریکـــــــــــــــــی
 که وهره تر ؟ کام به ش له خاتره کا ئتا ن ده توانن به ره فه یقه کا ئتا ن به خوینه نه وه و

شوانی بی‌ها و دل‌گهن که له‌گهل خوتان بیکه‌وه بی‌بکهنن یا ن له‌خه‌میک یا ن هیوا بیک یا ن تووره‌بی له شتیک شریک تان بن ؟

نه‌زهری شو دوست و ره‌فبقانه کومه‌ک تان ده‌کا .

ت‌ه‌رح و‌گه‌ل‌له‌ش ده‌وریکی گرینگی هه‌به . شه‌گه‌رچیروک و‌ه‌کوسا ختمانیکی جوان و‌خوش له به‌ر‌جا و‌بگرین خاتره‌و‌رودا و‌ه‌کا نی و‌ه‌کوشا جوروسیمان و‌دا روپ—ردوو ده‌بی و‌ت‌ه‌رح و‌گه‌ل‌له‌ش و‌ه‌کوو نه‌قشه‌ی ساختمانکه . شه‌ونه‌قشه‌یه‌ش گران نیه ؛ کورته‌ی هه‌ردا ستانیک که به‌شه شه‌سلی به‌کانی نیشان بدا ت‌ه‌رح و‌نه‌قشه‌ی شه‌و داستا نه‌به .

چیروکی کورت له دوو شه‌ندا زه‌دا ده‌نووسری

چیروکی زورکورت ، یا ن بلیبن کورته‌چیروک : له‌چه‌نده‌دوشه‌یه‌که ک‌دا (بلیبن دووتا بینج لایه‌ره) روودا و‌یکی کورت مه‌ودا ده‌کا ته‌ چیروکیکی تیز تیپه‌ر که یه‌ک دوو که‌سیک ده‌وریا ن تیدا ده‌بی ... شه‌م شه‌ویه‌به بو نووسه‌ره ده‌ست را نه‌ها تو‌ه‌کان زووتر به‌ده‌سته‌وه ده‌دا و‌بلا و‌کردنه‌وه‌شی ئا سا نتره .

چیروکی کورت (Novel) هه‌ندیک به‌مه‌ودا تره (بینج تا ۱۵ - ۲۰ لایه‌ره) و‌ کومه‌له روودا و‌یک که چه‌ند که‌سا نیک ده‌وری تیدا ده‌گیرن ده‌کا ته‌ چیروکیکی که مه‌به‌ستی نووسه‌ر هه‌ندیک به‌ر‌لایه‌نه‌تر به‌توینی ؛ له‌م شه‌ویه‌دا ؛ ده‌ستی نووسه‌ر بو و‌ینه‌کیشانی که‌سه‌کان و‌روودا و‌ه‌کان ئا و‌له‌تره ؛ به‌لام ده‌ست را ها توو به‌کی زیاتر و‌کا ریگی به‌یشوتری بیویسته :

ره‌وتی چیروک نووسین له کوردستانی شیران هیشتا تا زه‌سه‌ری هه‌لس‌دا و‌ه و‌ نه‌خه‌ملیه‌وه‌زیا تر شه‌م جو‌ره ره‌خنا نه‌یا ن تیدا به‌ر‌جا و‌ه :

- گه‌لیک له‌و‌چیروکا نه و‌ه‌کو به‌ره‌وه‌ری ده‌نووسرین ، شه‌وه بوچیروک نووسین هه‌نگا وی به‌که‌مه به‌لام و‌ه‌ک با‌سا ن کرد هه‌نگا وی تریشی ده‌وی تا به‌یته‌چیروک .

- لایه‌نی جورا و‌جوری شه‌خسبه‌ته‌کان له‌به‌ر‌جا و‌نیه . شه‌خسبه‌ته‌کان به‌ک لایه‌نه‌و هه‌میشه و‌دا یم ئا‌زا و‌وشیا رودلسوز و‌شورشگیر ده‌خرینه‌به‌ر‌جا و‌له‌شه‌ده‌بیبا تسی مه‌زه‌بی دا که‌سه‌کان مه‌عووم و‌بئی عه‌بین ، روژیک تا شیواره‌شه‌رده‌که‌ن و‌شمشیر ده‌وه‌شینن شیرا ره‌ش نه‌بیرسین شه‌تینوون نه‌وه‌ک به‌شاری ئا‌سای ما ندوون! به‌لام له‌به‌ره‌ه‌میکی هونه‌ری جیددی دا و‌انه‌به ، کا تیک فیرده‌وسی با‌سی روسته‌م ده‌کا له‌گهل لایه‌نی به‌هیزی شه‌خسبه‌تی دا ، با‌سی ما ندوو به‌تی و‌زه‌عف و‌ته‌نا شه‌ت فیسل کردنیشی ده‌کا ؛ فا‌دا یف له رومان‌نی شکست دا ، بو‌نموونه ، با‌سی چا و‌خا فلان‌دنی فرمانده‌ی پارتیزان‌ه‌کان (لوین سون) ده‌کا که سه‌ره‌رای دل‌سووزی و‌ فیدا‌کاری و‌کارزانی ، له‌جیگا به‌ک خه‌و‌زوری بودینی ؛ ده‌شزانی جیگا که پسر مه‌ترسی به‌وشه‌و‌که‌سه‌ش که‌نیگه‌هیا نه‌که‌سیکی قایم نیه ، به‌لام خه‌وه‌که‌ی بی‌خوشره‌وده‌ده‌خوی ، هه‌ر به‌و که‌مه‌تر خه‌می به‌ش تووشی شکست و‌ته‌له‌فات ده‌بی .

- له‌هه‌ندیک له نووسرا و‌ه‌کان‌دا به‌یوه‌ندی مه‌نتیقی روودا و‌ه‌ک _____ نا پاریزری ، به‌بی په‌روه‌رده‌کردنی زه‌مینه ، راسته‌و‌خو‌شیعاری سیا _____ و‌ کومونستی س‌رده‌ردیته‌ی ، دیا ره‌جیگای و‌اش هه‌به که شیعاردان تیدا به‌جی بی .

لهداستانی "نینا" ی ثابت رهحمان یان "دایک" ی گورکی داشیعاردانیش ههیه ؛
بهلام زه مینهی شهوشیعارانه پیشتر لهداستانه که دالهباروئامه کهراوه ،یان له
خویشاندانی بهکی شهباردایه یان له دادگایهکی رژیم ی تزاری دایه ؛

لهکورتی بیریتهوه چیروک به بونهی خوش و دلکیش بوونیهوه به بونهی
ئاسان بلاو بوونیهوه بهوه له نیو کوملانی خه لک دا دهوریکی گه وهی ههیه له
بلاو کردنه وه وجهما وهی کردنه وهی بیروبا وه روفه رهنگ و سونه تی نوی داو له
جیگیرکردنی شه و سونه تانه له نیو خه لک دا ؛

دیاره چیروکی دریز ، داستان ورومان ، دهوریکی گرینگری ههیه — و
خویندنه وهی هر رومانیک سهرکه وتوو بو هه رکه سیک بیره وهی بهکی خوشه که
له بیرنا چیتوه ؛

بهلام شیمه زیا تریاسی چیروکی کورت و کورته چیروک ده که بین چونکو شه گهر
نووسه رانمان شهتوان رومان بنووسن له م حال وروژهی کوردستانی شورشگریدا
تووسین و بلاو کردنه وهی چیروکی کورت به چا بیا ن نه وارئاسا نتره و زیا ترده ست
دهدا ، بهیجگه له وه نووسه ره تا زه کاره کان به قا عیده له چیروکی کورته وه ده ست
بهی ده کن .

له م ئاخره شه دا دووباره ی ده که مه وه چیروک نووسین هینده شه گران نیه ؛
قولی لی هه لکه بین و بزووتنه وه هونه ری به که مان به چیروک نووسین گه شه دا رتر
به کین و به وه وه ئاسا نه که نیشمان زیا تریکه بینه ئاسا نه ج و هیوای کوملانیسی
ملیونی .

خه رمانانی ۶۵

* — ده ماک = نقاب

گورانی پارچه چنانی سیلزی

له شبعره کانی هایینه

و هیوای کردو به به کوردی

نه نانهت فرمیتیک

له چاوی بی نوورا

نه ماوه!

له بشتی ده سگاوه

به دیانه کرۆژی

خه ربکی تهوشین و

به دهستی توۆزه بی ده نووسین :

هۆشه لمان !

کنفه گهت بۆ شه چنن

– بۆی له عننهت ، تانی قین –

به بهری چنننی کنهنه وه

سی له عننهت ده نتهیرین :

سی له عننهت !

له عننهتیک تاراسته ی تاسمان :

که بهری سوچه مان له حه نای دانه وان

به بهرما ی زستان و به زانی برسپه تی

به هیوای هۆزا بی

به دوعای بۆ و پووج

نزامان برده لای :

که بی مان بی که نی

به سووکی خستینه به رده هستی زالمان !

کنفه گهت ، بۆی له عننهت ، تانی قین ،

کنفه گهت بۆ شه چنن !

سى لەعنەت !

لەعنەتتېك بۆ سولتان

- شاي خاوەن شكۆكان -

كەدادى نەپرسىن

خراپتر ، ئاخىرىن قرانى دەسكەوتى رفا ندىن

فەرمانى دەسرتىزو كوشتارى دەرگردين !

كفنەكەت ، پۆى لەعنەت ، تانى قىن ،

كفنەكەت بۆ ئەچىنىن .

سى لەعنەت !

لەعنەتتېك ئاراستەى نىشتمان

كە تېيدا ، ھەر شەرمەو ھەر عارەدە پىشكوتى !

كە تېيدا ، گەندەلىي ورزىبوى ھەر كرم ھەل دېنى !

كفنەكەت ، پۆى لەعنەت ، تانى قىن ،

كفنەكەت بۆ ئەچىنىن !

كەئىمە

وەك مەكۆ

لەزىرچەرخى كارا

لەدەرباي مەينەتى رەنجى بى ئەزمارا

گېرۆدەى ھات وچوبىن

خەرىكى چىنىنى كفىنى تۆين ،

ھۆپىرى بەك كەوتە !

ھو زورھان !

كفنەكەت ، پۆى لەعنەت ، تانى قىن ،

كفنەكەت بۆ ئەچىنىن !

بە بەرى چىنىنى كفنەوہ

سى لەعنەت ئەنئىرىن ...

هەرکۆی بچم ۰۰۰

هەرکۆی بچم
ئاسمانی من هەریەک رەنگە
لە لەنگەرگای "سیرالئون"،
لۆکەجازی "ئالاباما"،
کانە ئەلماسی "کیمبرلی"،
تەپۆلکەکانی "هایتی"،
لە ئامریکا،
لە خیابانی تاری "هارلم"،
لە "مەراکش"، لە "طرابلس"،
رەشی چەوسا وەلتی دەدری،
تالان دەکری،
ئەنگا و تەنی تیر،

شعرێ لنگستن هیوز

ن. ئەپیار کردوو بە کوردی

شەنجنراوى تەورەرەش بېتىت .

خويىنى دەرزى

تا بېتىتە دولار وپۇند ،

تا بېتىتە فرانك وليروپزىتا ،

چەوسىنەران بەرواربكا .

خويىنەو لەبەر لەشم دەزا ؛

خويىنەوشىترنا بەتەو دەمارى من ،

شەدى بۇچى ؟ بۆنەزىتتە جۇبارى قوولنى شۇزىش ولرفەى نەبە ؟!

لەكىمىرلى ، لەھا شىتى ، سىرالشۇن ، ئالاھىما ، لەئامرىكا ، لەمەراکش ، لەطرابلس ،

لەسەرتا سەرى خاكى زەش را بمانى چەوسىنەران .

شەبى خويىنم لەگەل خويىنى

كړىكا رانى گشت دنيا

تىكەلاوبى !

هەتا هەموو سەرزەمىنىك

لەزىر چىنگى

تا لانكەرى دولار وپۇند ،

تا لانكەرى فرانك وليروپزىتا ،

لەزىر چىنگى

تا لانكەرى زىنى شىنسان ،

تا لانكەرى بەھرەى كارمان

رزگار بىقى .

تا زەحمەتكىشانى جىهان

بەروخسارەى رەش وسىپى ،

زەپىتۈنى ، زەردوقا وەبى ،

بىك بىگرن و

ئالدى خويىنبا ن

هەتا هەتا

راشەككىن .

له و کاته وه که وتوومه ته ناو سیاچال

شیعری   ناظم حکمت

حکمت ههیری کردویه به کوردی

لهو رۆژه وه که وتوومه ته ناو سیاچال ،
زهوی ده جار به دهه وری خوردا گه راوه ،
له زهوی بهیرسی شهلتی :
"تهم تۆزکاته چووکهی زه مان
ههینده سووک وناچیزه به حساب نا کیری ."
له منیش بهیرسی بهت شهلتیم :
" ده سال ! ده سال له زیانم !"

شه و رۆژهی واخستیه به شه و سیاچاله ،
میدادتیکی چووکهم هه بوو
که دوا ی هه وتوو بهک ته واه بوو .
له میداد بهیرسی شهلتی :
" هه مو عومرم "
له من بهیرسی من شهلتیم :
" هه و ته وتوو بهک ده واهمی بوو ."

کاتێ که وتمه ناو سیاچال
عوسمان به تاوانی کوشتن ، له بهندا بوو .
دوا ی هه وت سال و نیو زیندانی ، شازاد کرا ،
چهند ماوه بهک شاد و سهرخوش ، غۆی شه گه ژا
باشان به تاوانی قاچاخ له بهند خرا
له دوا ی مانگی شه شه مین دا شازاد کرا
دوینتی که سیک به ستوو به تهی عوسمان زنی ههنا

شو بهاروش
عوسمان شه پشته با وکی کورپتیکی ساوا

شو کورپانهی کاتیی کوشه بهندیخانه
هشتا لهزگی دایکا بوون ،
شیمزۆ شتیه بوونی ده سال زبان جیژن شه گرن .
شو جوانوانهی وا شه ورۆزه له دایک بوون ،
هله له رزین له سهرا قاجی درتیز و کزو باریکیان
شیمزۆ ده بی مایینی بیروپهک که وشووبن
که با شووی بان شه لرزینن .
بهلام چرۆی داری زهبتوون هشتا ش لاون و
بهلاوتیی خو ده نازن .

شو ساله من کهوشه زیندان ،
نان ، وهکوو قوزاخهی لۆکه ، سهی وسول بوو .
بهلام دواتر که نان جیره بهندی کرا ،
شینجا له ناو سلولان دا ،
خه لک بو په نجه نا نیکه رهش و برش
به کتریان لهت و پار ده کرد .
شیمزۆ له پشوو با شتره
بهلام شهوانهی که ده بخوین ، شیترتا می نانی نیه .

کاتیک کهوشه شو زیندانه ،
شهری دووهه می جیهانی نهقه و ما بوو .
له ناو بهندیخانهی " داشو " :
کوورهی سووتاندنی شینسان ، تا شه کات دانه مه زرا بوو
له هیروشیماش دا شهتوم نه ته قابوو
شاخ ... که زه مان ، وهک خوینی کورپهی سه ربزا و
جۆگلهی بهست و ری کهوت .
رۆبشت ، رۆبشت و زۆر رۆبشت .
بهلام دولاری ئامریکا
له شه ری سیپه می جیهان خه بهر شه دا .

بهلام سه ره زای وهش شه مرۆ

رؤشنترہ لہو رۆژہی وا گہوتہ ناو شہم بہندیخانہ۔
لہوکاتہوہ جہماوہرم تاکوہ شہستا ، چوارچنگۆلہ ولہسہر شانیشک
خۆی بہرہو سہر ہلکیشاوہ

زہوی دہجار... بہدہوری خۆردا گہزاوہ ،
منیش گہرم وگور و بہتین ، ہەر بہشوروشہوقی جار ان
شہو سروودہی دہسال پپشتر ، بو جہماوہر ہلہم بہستوہ
دہسان دوویات شہکہسہوہ :

ژمارہتان فہراوانہ ، بہقہد ہہموو میرووی جیہان
ژمارہتان بہقہد ہہموو ماسی بہکانی دہریا
ژمارہتان بہقہد ہہموو مہلی شاسمان فہراوانہ
رہنگہ شہمزۆ لہمہیدانا شامادہبن یاخۆ نہبن ،
خوبندہوار بن بیان بی سواد ،
تہنیا شہوہن دروست شہکەن
تہنیا ہەر شہوہش تیک دہدەن
گہوابہ ہەر بہسہرہاتی شہوہش سروودہکان شہنہخشینی و
شہوانہی تر

وہک مہینہتی دہسالہی من
رۆژیک دادی کہ ہەر ہہمووی

بیرچیتہوہ •

بانگه‌وازی په‌نجره

شعری سواره

ته‌وژم وتین شه‌گه‌ژا شوته‌دانی په‌نجره‌کان ؛
وه‌مالی بی زگ‌وزا
پژ شه‌بوو
له‌تووی به‌هار .

شنه ،

همیشه‌وه‌کوو

ویردی زاری په‌نجره‌بوو ،
شه‌بوو به‌سره‌بندی
له‌قاپی سه‌وزی زه‌ماندا
دووپاته شه‌کراوه .

منیش دلّم پشکووت

به‌لینتی ده‌عوته‌ی ره‌نگینی په‌نجره‌ی تاکی
به‌ره‌و به‌هارم دا .

له‌به‌ر به‌یانیکی وه‌ها خوشه‌ویست و متفه‌ژکا ،
که کۆلکدر ژینسه

شه‌بوو به‌مه‌فته‌عی شعری درینژی بارانه ،
وه‌پژ به‌پستی له‌شم
حولوولی گیانی ته‌بیعدت بوو ،

ده‌سم

له‌جه‌شنی شینکه له‌خاکی به‌هاری پاک شه‌ژوا ؛

وه‌عه‌تری زاری کچی بی‌وه

خاکی ما جووسی

منیش به‌سه‌ج وه‌هوای

شه‌پۆلی چۆمه شه‌لّیم

شعروبا ووبال‌ژوره‌م ؛

پيشه‌نگ ۶

وه‌با به‌سۆزه ، به‌نهرمی
خه‌ریکه‌لاوزه شه‌گتیرئ به‌ شیعری پاراوم ؛
وه‌شیمانم بته‌و شه‌بی
به‌ سه‌فای گه‌وره‌مالئ به‌نجه‌ره‌کان .
له‌هه‌رچی شینسانه شه‌گتیرمه‌وه
به‌هه‌موو بانگه‌وازی ده‌ستی بلّوم .
ده‌مئکی بووری من
بربه‌پئستی ته‌نیا بی
شه‌پۆزو شینم شه‌گتیرا
ده‌مئکی وا دادئ
به‌هه‌رچی واله‌وزهی زاری سه‌وزی به‌نجه‌ره‌دا
دلئ به‌تاسی من
خه‌ریکه بی شه‌که‌نی .

شیعرمان بۆ بئیرن

شیعری خوتان یان شیعری شاعیرانی تر .

نامه‌کانتان ، نه‌زه‌رو پئشینیارو ره‌خنه‌کانتان یارمه‌تی مان ده‌کا
که "پیشه‌نگ" هه‌رچی ده‌وله‌مه‌ ندرترو پاراوتربه‌ره‌و پئیش به‌رین .

له گهل "سروه" هاوکاری مه که ن

کرتیکا رانی هونه رهنده ،

هونه رناسان وهونه ردوستان ونووسه رانی به شهره ف !

"سروه" بهرهمی ته قالای ژماره بیک نووسه روشا عبیری کونه بهرست و
خوبه دهسته وه دهره که هه یج به بیوه ندیکیان نه به خه بای ته گه لی کورده وه هه به و
نه به بهر هه تگ و شه ده بی پشکه و تنخوازه وه ، وه له ژیبیا ژیک داکه خدمت به
جمهووری شیملاهی دهکا ، هه به ۳ مانگ جا ریک کوگا بیک له بهیت و بالوره و
شتی بی بایه خ ودا ژیبو به نیوی فهره تگ و شه ده بیبات هه لده ده نه وه
جمهووری شیملاهی ته قلی خوی بیوه ده نی .

نه اوای لاپه ره کانی شه م گو فاره کونه بهرسته لیوا و لیوی شیده و بسا وه ژی
خوراهی و دوا که وتوانه و کونه بهرستانه به وه هول ده دا بوژیندوو کردنه وه ی
سوننه ت ونه ریتی گهنده لی واکه هه همیشه وه ک چه کیک له دژی کومه لانه سی
زه همه تنکیش و زوژلیکرا و به دهسته وه گیرا وه . ده ف کوتان و زه رگ وه شاندن و
ته حمیقی مه زه به بی ، کوئترین داب و شیوه ی دهره به گایه تی ، حجاب و چا رشیوو
رووبه بند ، ته حقیری ژنان ، شه مانه ن کاکل ونا وه روکی شه م گو فاره
کونه بهرسته که هه موو ژماره بیک ژه شای کونه بهرستی لی ده ژیتنه دهر .

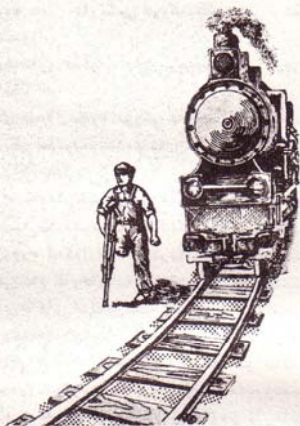
ته نیا له هه ل و بهر چیک دا که خه ف قانی بشوو بزی جمهووری شیملاهی
مه جالی سه ره لدان و خه ملینی بهرینی له هونه رو شه ده بیباتی پشیره و
پشکه و تنخوازه بزیوه ، ژماره بیک شا عبیر و نووسه ری به زیو و قه له مفروش ده توان
شه م دوو کانه بکه نه وه و تلته ی گهنیوی مه زه ب و خورافات و جاهلییه ت
باشه روک بکه ن و له دوو تویی گو فاریکی شه ده بی - فهره تگی دابلاوی بکه نه وه .
بیکومان شه م بوله شه مه مه کویره به که شتسا له تاریکستانی خه ف قانی
جمهووری شیملاهی دابا له کوته بانه ، سه بهینی له گهل شه نگووتنی به که مگزنگی
نازادی بشوویان ده بری و له بهر تیشگی شه م نازادی به ، شه وه نه مای هونه رو
شه ده بیباتی پشیره وه که ده خه ملی و بالآ ده کا و سه مه رده گرتی .

هونه رهنده نان ونووسه رانی به شهره ف !

شیمه بانگه وازنان ده که بین که گو فاری کونه بهرستی "سروه" ته حریم بکه ن
هه یج جهشه ها و کاری به کی له گهل نه که ن .

لاقه دارينه

نووسراوی ئه لکساندرۆ ساھیا

وه رڭتیرانی له فارسی یه وه بۆکوردی :
وه حینی تلووعی فهر

ئه لکساندرۆ ساھیا (Alexandru Sahia) نووسه رڭکی به نایابانگی رۆمانی یه کهسه رۆژی ۱۲ ی مانگی ئووتی ۱۹۳۷ له ته مه نی ۲۶ سالی داگیانی له ده س دا . ساھیا مندا له دنیهاتی یه که بوو که له ماوه ی ژیا نی دا تا می تالی گه لڭیک رهنج و کویره وه ری چیش و به چه ره مه سه ری ده سه خویند . بۆ ما وه ی چه ن دین سال له " ده بیرستان سی نیرام ی کرا بووا " خه رڭکی فیزه بونی عیلم و زانست بوو . به لآم پاشان به ناچار له وه مه دره سه یه ها ته ده ر و چوهه دا نشگای میلی " سنت ساوا " له بوخارست . له ماوه ی ژیا نی دا له گه ل چه ند گۆفاریکی وه ک " سه رده می تازه " و " ئه سا زادی به بیان " و " حه قیقه تی شه ده بی " ، ها و کاری کرد . پاشان خۆی گۆفاری " کرا سه شینه کان " ی له چاپ دا . زۆر به ی چیرۆکه کانی شه نووسه ره له م گۆفاره دا چاپ کراون .

ساھیا خه م خۆری بی به شان و چه وساهه کان بوو وه بۆشه وانی ده نووسی . چیرۆکی " لاقه دارینه " یه کڭیک له کاره به نرڭه کانی شه نووسه ره یه .

*

شەو روژە، گەرمە روژیکى ھاوین بوو. هەتا و گورەى عەرزى لە ئامیز گرتبوو وە ھەمووشتیک تىنى لى ھەل دەستا .

کارخانەى لوکوموتیو سازى لەنیوکومەلە شاخیکى سەخت و گەردەنگەش دا ، وەگ غوول قىت بېووە وەوسەرى لە ئاسمانى شین دەدا .

دووگەل کێشەکانى ئەم کارخانەى ، وەگ پۆلە مەلیکى مەل دریز ، لەنیو ئەم کومەلە شاخەو مەلیان کیشابووە دەر ، ئارمابى دووگەلیکى رەش ، تیکەل لەگەل ھالۆى خۆر ئەم ناوہى دا پۆشیبوو .

چەنگەلێکى چروپەر ، ھەتا چا و ھەتەرى دەکرد ، پان بېووە وەلە دوورەو وە رەنگى وەگ سەوزیکى توند دەى نواند .

بەپانابى ئەم ئاسمانە کە لەلای شىمال بێوہ نووکى شاخەبەرزە کسان ھەردەنگوت سەما دەکەن ، بەلەھەوریکى بچکولە نەدەبەندراکە سەبروسەفای مەخمەرە شینەکەى ئەم ئاسمانەى ژاگاندا .

لەچەرگەى ئەم دیمەنەدا کارخانەدەگرمیتى و دارو بەردوزووی دەلەرزىنى .

روالەتى ئەم دیمەنە بو ھەر بېنەریک دلفینە . کاتیک درگا گەورەکەى

ئەم کارخانەى دەکەپەو و دەچەپەژوور ، لەگەل سەدان کرىکارى ژن و بېسا و

بەرەورو دەبى کە لەنیو چەرەکانى ئەم کارخانەىدا ھازەیان دى و ھەر

کامیان بە کاربکەو خەریکن . کەس ئاگای لەکەس نیە . تۆزودووگەل بان سەرى

کرىکارەکانى دا پۆشبوو . گرم و ھوروشەتەتەقى چەرەکان لەلایەکەو و زرمەزرم

و دەنگ و ھەرای کرىکارەکانیش لەلایەکى ترەو ، دەستان داو تەدستى بەک و

گشتیان بوئا ما نچیک تى دەکوشن ، بودروست کردنى لوکوموتیویک . ھەمووشەمانە

کار دەکەن ، بەپەرتا ویش کار دەکەن ، بوئەوہى کيسەى چلیسى خاوەن کارخانە

شەوئەندەى تر لیا و لپ بى .

شىستا شىتر ئەم رەنج و نیکوشتا نەبە ئاکام دەگا و لوکوموتیویکى تەردروست

دەبى .

ئەم بەرھەمە تازەپە دەخەیتە سەرچەند دانە "ریل" و وردەوردە سەرلەزگى

کارخانە دینبەتەدەر . لووشە لووش و باقەھەلمى بان سەرى ئەم دەستەرنەچە ،

دیمەنیکى تریبەدیمەنەکانى کارخانە زیاد دەکا . لەگەل ھەرەکەتى لوکوموتیوئەکە

فیک فیک و زىقەزىق دەس بى دەکا و جوش و خروشیکى بى شوپەر دەکەویتە نیو

کرىکارەکانەوہ . بەرھەمى تازە ، مەست و سەرخوش ، لەحالیگ دا مە تازەکانى

لەبەرتیشکى خور دەدرەوشا نەوہ ، کەم کەم دەخوشى و بەرەو پێش دەروا . دەپان

کرىکارى سینگ رووت و مەچەک رووت ، لەحالیگ دا ئارەق لەسەرتا پای لەشيان

دەتکیتەخوارو لە بەرتۆزودووگەلى نیوکارخانە کەرەش ھەلگەراون ، وەگ

میرووخپان بەم بەرھەمە تازەپەو ھەلوا سیوہ و بەقربوہ قەربو . دەستان بو

بەکترنەکان دەدەن .

لەبەن دیواری ھوشى کارخانە ، لەشونیک کەپەرە لەئاسنەوالە ، دووکرىکار

بەناوى "فیلیپ" و "بوزان" بە بەکەوہ راوستان و تەماشای ئەم بەزم و

هرا به ده‌ده کن . بوزان کربکاری کزوره قفل ، له‌حالیگ دا گاروق له‌سرتا پای له‌شی ده‌تکیده‌خوار ، به‌بزه‌یه‌که‌وه که‌نیشانه‌ی شادی بی شه و به‌ری بوو ، رووی کرده فیلیپ ووتی :

- شه‌مش‌دانه‌یه‌کی تر ، تولم باره‌وه ده‌لی چی ؟
 فیلیپ که‌لاویگی به‌شان و باهویه و سه‌ری تاشراژی له‌به‌ر تیشکی خوره‌تا و
 وه‌ک می لوکوموتیوی تازه‌دروست کرا و بریقه‌ده‌دا ته‌وه ، به‌قولسی کراسه
 چلکنه‌که‌ی تاره‌قی نیوجا وانی ده‌ستری و جواب‌ده‌دا ته‌وه :
 - به‌لی کاکمی من شه‌مش‌دانه‌یه‌کی‌تر ! به‌لام کوبی جیگای دلخوشی به ؟ سو
 بهیت وایه قازانجی بوئیمه‌سی ؟

بوزان زهرده‌خنه‌یه‌کی شالوزده‌که‌ویته‌سه‌ر لیوی و له‌حالیگ دا چاوی ده‌بریته
 نا و چاوی فیلیپ ده‌که‌ویته مینگه‌مینگ و ده‌لی :

- براخوم‌نیش ده‌زانم . شه‌م شتانه‌باش ده‌زانم . وه‌نه‌بی نه‌زانم قازانجی
 شه‌م به‌ره‌مانه‌بوکی ده‌بی . به‌لام قسه‌که‌ی من شه‌ویه کاتیک چاوم به
 به‌ره‌میکی تازه‌ده‌که‌وی و ده‌بینم له‌سه‌ریبی خوی راده‌وه‌ستی ، کاتیک ده‌بینم
 وه‌ک به‌بریکی وه‌ختی که‌بو به‌کم جارچاوی به‌روشنایی ده‌که‌وی ده‌س ده‌کاسه
 هله‌بزو دابه‌ز ، چ بگم خوم بوراناگیری ، هه‌مووشیک فه‌راموش ده‌کسم و
 خوشحال ده‌بم . چا و فیلیپ ! ته‌ما شا ! چهند جوان و تازه‌یه ! بروانه‌شه‌وشته چون
 ده‌دره‌وشیته‌وه ، شه‌وشته‌ده‌لیم و لوکوموتیوه‌که‌ده‌با ته‌پیش . شه‌وه‌من وه‌بریه
 بریقم خسته ! شه‌لبه‌ت کاری منیش نه‌بوو . که‌سیش پیی نه‌گوتسووم شه‌م کساره
 بگم . من خوم له‌بان "جرشقیل" به‌کم هانته‌خوار شا و اساوبم و شوقم پیی دا .
 ته‌ما شا کوره ! تیشکی له‌خور بریوه !

بوزان کاتیک دیتی قسه‌گانی هیچ ته‌شیریک ناکه‌نه‌سه‌ر فیلیپ وه‌ستی
 نا بزویتن تا ویک مات بوو ، باشان چاوی بری به‌ئاسمان و ناخکی برده و به‌ر
 خوی و شارام شارام ده‌ستی به قسه‌کرد .

- به‌لی دوستی خوشه‌ویست فیلیپ ! شه‌م شه‌ر شه‌داره‌چهره‌که‌کانسی
 لوکوموتیوه‌که ده‌سوورینی وه‌زاران کیلومترده‌بیاته‌پیش . لوکوموتیوه‌که
 له‌نیوری دا له‌چنده‌شوین راده‌وه‌ستی . به‌کیک له‌وشوینانه دی به‌که‌ی شه‌مه‌یه ،
 کاتیک له‌وشوینه‌نریک ده‌بیته‌وه ، ده‌نگی سووته‌که‌ی به‌ر زده‌گاته‌وه . له‌وکاته‌دا
 دایکم و خزم و که‌سه‌کانم دین وله‌یه‌گترده‌پرسن : " بوزانی شه‌مه‌ده‌بی بو‌دروست
 کردنی شه‌م لوکوموتیوه‌چی‌های زه‌حمته‌کیشایی؟ " منیش پیی بان ده‌لیم به‌لسی
 شه‌وه نه‌تیجه‌ی کاره‌حمتی من وه‌اری بانمه . ورشه ورشی ، کاری په‌نجه‌گانی
 منه . هه‌موولت و کوته‌گانی ، من به "جرشقیل" به‌کم گلیک حارشره‌وشه‌ویسم
 پی کردون ! دانه‌دانه له‌نیو شاگردانی کووره‌که ده‌رم هینان و داومن به
 ماشینیک که توی توی بان بکا ، شه‌مانه‌بان له‌نامه‌یک دابه‌دوور و دریزی سو
 ده‌نووسم و خولاسه له‌وه‌زعی کارخانه‌شا گاداریان ده‌کسم .

بوزان له‌پرله‌و حاله‌ته‌ها ته‌ده‌رو دیتی فیلیپ به‌جوریک ته‌ما شای ده‌کا که

چاوی لی نارتووکینی ، هر و اما توی دنگ چو بووه نا و خویه وه و بیری لسه
خیا لاتی بوزان ده کرده ، بوزان توزی ها ته و سرخو بووه وی فلیپ و ده دنگ
بینی ، به ده نگیکی به رزتوتی :

- بهلی ! تورا ست ده کی ! شم کارانهی شیمه دیانگهین له گوی کارن !
منیش بپم وایه شیمه بوخونان کارنا کهین ! شه گینا و ه زعمان شتیکی ترده بسوو !
لوکوموتیوله بهر چاوی شیمه دروست ده بی ، لت و کوته گانی شیمه دروستیان
ده کهین ، شیمه و سه ریگیان ده کهین ، شیمه ثاره قی شین وره شی له سر
ده ریژین ، خویینی دلی له سر ده خویته وه ، به لام له نا کا ولیمان ده رفینن وقت
چاومان پیی نا که ویته وه . بروانه : شو به کهیان ته ما شا به که ! شیتا ده بینسی
شا مادهی هره که ته . تاویکی تر له بهر چاومان گوم ده بی و شه وه سه ووه
خوشی پیش له کهل خوی ده با . تا شیتا هر لدم کارخانه به دروست بوونی سدان
لوکوموتیوی و و اما ن به چا و دیوه . شه مانه مندالی شیمه ! ده زانی ! مندالی
شیمه ! مندالی بولانی شیمه که به خویینی دل و تاره قی له ش دروستمان کردون .
شی چا چون خوشحال نهیم ، چون گه شکه نه مگری .

فلیپ ، هر وایی دنگ بوو ، ته نانه ت چاوی له غووله که ش نه ده کسرد .
غولیک که هر له خو وه سووتی ده کیشا وله جیگی خوی چه قیبوو . ته نیسا
چاوی بریبوو نیو چاوی بوزان که له خوشیان وه کاره با ده دره و نان . بیری
له وه ده کرده وه و له دله وه ده بگوت : " شه گره شم کارخانه بهی خومان بوایه
و به ده س خومان هلسورا با ، شم بوزا نه ره قله ، که له شی ته نیسا بیت و شیسقانه
- که پیوه ما وه ، ده بوو له خوشیان چی کردیا . بی گومان بالی ده گسرت و
ده فری . خاوه شی شم کارخانه به له گوی شه وه ده زانی که کریگاریک له تا و
عیشقی لوکوموتیوه که ی چاوی بریبوو له شه سرین و خهریکه ده گری . شه و خاوه ن
کارخانانهی که رهنگه ته نانه ت بوجا ریگیش دوو کهل کیشی کارخانه که بی
نه دتیبی و زیقه زیقی ژاژیری کارخانیهان نه بیستی . به لام له بهرا ضیهردا
ره نجی کاری شیمه ده رفینن . پستی شیمه له ژیر کاری تا قهت بروو کین دا
گوم ده بیته وه و له بهری نانی ، به مال و مندالمانه وه زگمان هلدکوشین ،
له شاکامی ده ستره نجی شیمه ژماره بهک مفتخورنی تالانچی هتا دی گووبنتر
دهین و وه که شکه ده مانن ."

فلیپ دوا ی شم بپرکردنه وه به چاویکی له ده وره بیری خوی کرد ، دیتسی
لوکوموتیوه که به سووت کیشان ده وری هلدگرتسوه و خهریکه به ره پیش دروا .
ته ما شای کرد کریگاره کانش وه ک هیشووی تری له هر جوار لاره خویان پی
هلاوه سیوه . خهریک بوون تا قی بان ده کرده وه . له ریگا به که وه به ره ورریگا به کی
- ترده چی . له پرتورمز ده گا وراده وه ستی . دیان دور هلدده گری و به ره و
پیش دروا . شم وه زعه چندین جار دو پات ده بیته وه . به ره نحام له ژیربانی
شه ناریکی دوورودریژدا ، له به نا لوکوموتیوه گانی تر تورمز ده گا ویم چوره

هموشتیک ته واوده بی وکریکا ره کان هرگام ده چنه وه سرشیش وکاربسان .
 لوکوموتیویک پهیتا پهیتا له هات وجودا په . کاتیک له ریگا به که وه ده بهیوی
 بجیته ریگا به کی تر ، جیره جیری چرخه کانی مجورک ده خاتله شی شینسا نه وه .
 بوزان هدر وچاوی به موله قوه ستاوه و ته ماشای فیلیپ ده کا .

چاوه روانی وه لامیکه . له روخاری دوسته خوشه ویسته که دی داکه له بهر شاره ق
 و دوو کهل رهش هل لگه راوه ، نه ویک شالوزی ده بیخی . فیلیپ دیسان به قوئی
 کراسه چلکنه که دی شاره قی نیوچاوانی ده ستری وپاشان ده سستی ده خاتله سرشانی
 بوزان و به بزه به که وه ده لی :

- دوستی خوشه ویست ! من زورچار له کارخانه دیتوومه که تولیره ولسه وی
 بای منداله کانت ده که دی . همیشه لوه تووره دی که تینووی شیرن ... شایسا
 قهت بووه زه میک زگیان تیری .

بوزان بهم برسیاری فیلیپ له حیخی خوی راهه چله کی وله مه به سستی حالی
 ناسی . ساری سوره مینی ودلی به توندی لی ددها . دیسان بوچه ندما تی خه یال
 هلی ده گری . ده که ویسته وه بیری منداله رهش وروو ته کانی وخم و به زاره
 سهرتا پای له شی داده گری . نیوچاوانی گری تی ده که وی وچاوه سیسه کانی کو
 ده بیته وه :

- وازم لی بیته فیلیپ ! توخوت نازانی ده لیبی چی ! شه سلن لیت حالی
 نیم !

- بی به لابی ! لیم حالی نی ده لیم چی ؟ مه گهر هر دووی روز له وه پیش
 نه بوله لای خوم بای منداله کانت ده کرد . ده زانی کام مندال ده لیم ؟
 شه مندالنه کی که وه خت ونا وه خت داوای شیرت لی ده کن و بهم کاره بسان
 هراسیان بی هل گرتووی . شه مجارده زانی ده لیم چی ؟ مه گه روانیه ؟ ها ؟
 دهی جوابه ده وه !

- نه خیر له قسه کانت حالی نیم ! بی گومان بیت خوشه شازارم بدهی . ره نکه
 بو به وای که یه سهاره ت به ورشه ورشی لوکوموتیوه که زورم قسه کردی - من
 کاتیک لهم شه ورشه داره ده دویم نازانم بوچی خیرا سه روینی قسه ویا به که
 ده گوری وده بیسه بهه سهر منداله کانم و له برسی بهتی و شیری شه وان ده دووی ؟
 تاشیستا چن دین جار شهم کاره ت دوویات کردوه ته وه .

فیلیپ بیی سهر بوو . وه لابی لهم چهنه ی له بوزان چاوه روان نده کرد .
 زورده میک بوو به کترینا ده ناسی . زورتالی وسویری بان به به که وه جیشتوو .
 زورچار له لای بهک ده ردی دلیان هلرژتیوو وه له گبروگرفتی به کترینا
 کوئی بووه وه ، بهلام بوزان قهت شاو تووره و تونن نه بیوو . فیلیپ لهم وه زعه
 ناراحت بوو . له نیوچاوانی دوسته خوشه ویسته که دی خه فته کی ده دیت که چنگی
 خستوو ده لی شه ویته وه . بوزان ساری بهردا بووه وه و متقه لی برا بوو . فیلیپ
 زورسه میمانده سستی خسته سرشانی :

- کاکي من بوزان ! گوی بگره ! ده موی بوئی روون بکه مه وه . شه وه ی

راستی ، کاتیک قسه ده کرد ، که و تمه و بیری شه و روزانه ی و امندال بووم .
 همو و جاری که با و کم له شارده ها ته و ، له گه ل خوی نانیکی خری شه و توری بو
 ده هینا ی نه و . شیمش شو خوشک و برا بووین . دایکم له حالیک دا ده ستی
 ده لهرزی شم نانخره ی ده کرده نۆبه ش . شم وه زعه له سال دا چندین حار
 دوویات ده بو ووه . شیمش شو و دیمه نه ره شه وک تالترین لایه ری ژیا نسیم
 له زهین و میشکم دا هه ر ما وه . هیشتا هه ر له بیر مه که شه و له ته نا تم چه ند به
 شیمش تا ده خوارد . هه مو وورده نا نه کا شیم کو ده کرده وه به لام قه ت تیرنه ده بووم
 هه میشه له دله وه به خومم ده گوت ! " بریا شه و نانخره به ته وای هی من
 بوایه ! " به لی دوستی خوشه و یست ! له هه مو و سه رده می مندالیم دا ، هه ر گیز به و
 نا واته ی دلم نه که یستم . کاتیک قسه کا نسیم سه باره ت به دا یکت و دئی به که تان
 بست ، نا زانم چون بووله نا کا و که و تمه وه بیری منداله ره ش ورو و ته کا نی
 تو و شو عیشق و علاقه به ی که به شیر خوا رد نیان هه به . هه ره شو عیشق و علاقه به ی
 که منیش له کا تی مندالیم دا به نا نخره که م بوو . وه ک بوشم با نی کردی ، شیمش
 نا سه واری له دلم دا هه ر ما وه . له بهر شه و ه ش بو و که بر سه ارم کرد ؟ " قسه ت
 دیتو و ته زکی منداله کا نت تیرسی ؟ "

بوزان وه ک تا وان باریک که ده به و ی با سی تا وانه کا نی بکا ، له دله وه
 هه نا سه به کی ساردی هه لکیشا و سه ری به ردا وه خوار :

- نا ! قه ت به تیری نهم دیون . کاتیک رو خساری زه رد و جاوی به قو ول دا
 چوو یان ده بیتم نا ورم تی به رده بی . له ته نه که کا سه ی گه و ره گه و ره م بو
 دروست کردون . منداله کا نیش دلیان به وه زور خوشه کا سه کا نیان گه و ره به .
 هه میشه به و نا و ته وه ده زین که و ژیک بر سه م کا سا نه شیر بخون . به لام فیلیپ
 خیرا ده چیه نه بو قسه کا نی :

- برونه بوزان ! خومن هه میشه بیم و ابو و توده توانی زگیان تیریکه ی !
 - نا فیلیپ ! شه و ی راست بی چبرو کی منداله کا نی منیش ، وه ک چبرو کی
 نانخره که ی تو وایه .

بوزان هه نا سه به کی تری هه لکیشا و به قسه کردن له گه ل فیلیپ چو و نه شیو
 کارخانه که وه ، چه قه دو و که لیکی ره ش وها لۆیکی گه رم نیو کارخانه کی دا بو شی بوو .
 کریکاره کان هه رکا مه یان چوو بو و نه وه سه رکاره که ی خو یان ، قولته قولتی چه ند
 مه نجه لی گه و ره ، ته قه ته قی چد کو شی ده ستی چه ند کریکار ، ها زه ها زی ده زنگای
 بورش ، شه قه شه قی چه رخ و ته سه مه ، قه رچه قه رچی ده زگای جوش و ده نگ وه سه و رای
 کریکاره کان ، دیمه نی ژو وری کارخانه که بوو ، که هه ر که سی له ده ره وه ده هات به که م
 جار شه و شته ی چاوی به یی ده که وت و سه رنجی راده کیشا شم دیمه نه جورا و جورا نه
 بوو . له نیو شم گرم وه و ره دا کریکاری نیوه له ش رو وتی نا ره قاوی ، شه لوا ره ری
 له رون وگا زول دا نو قم بوو ، نیشا نه به ک بوو له کار و ره نج و کویره وه ری .

بوزان و فیلیپ هه ر که وه ژو وری که و تن له به ک جیا بو و نه وه هه رکا م به ره شوینی
 کاری خوی رو یست ، فیلیپ به ره وه مه نجه له گه و ره کا نی خوا ره وه ی کارخانه چوو .

پیشه نگ ۶

بوزانیش له نیرد بوانیکی ئاسن وه سه رگه وت که ده ببرد وه تاغی "جرئقیل" که وه . بوزان ما وه ی چوارده ساله هه میسه ئا ماده له وسه ره وه له بان سه ری کریکار ره کان خه ریکی کاره . به چنگی "جرئقیل" هکه شه وله ته ئا سانه ی بوونه ته بولو وه له کووره کان ده ردینی له نینو کارخانه که دا شیره وشه وی یان بی ده کا ، ئیستا ئیتر بوزان موتوری "جرئقیل" که ی هه لکرده وه وخه ریکی گورینی ده نده گانه . به اش تا قی کرده نه وه یک ده ست ده با بوئه نده ی چنگی "جرئقیل" هکه وه به رزی ده کا ته وه . له به رخوا به وه گورانی ده لی وتا وه ئا تا ویک به ده نگی به رزه ه رای کریکار ره کان ده کا وه وسه ره وه ده ستیان بو ته کان ده دا . جاروباریش بوشوخی ته وسیکیان به گورچوودا ده دا ، ئا خه ربوزان ئیستا نیکی شوخ وده م به پیکه نینه ، له گه له هموو کریکار ره کان شوخی ده کا وشه وانیش زوربان خوش ده وی .

ئیستا چنگی "جرئقیل" هکه گه بشته ته به رده م کووره به ک . ئه م چنگه به سه به نجه گانه ی درگای کووره که ده کا ته وه وده خوشیته ئیو ده ریا به ک ئا گروئا مبارزی بشکویه ک ده بی وه لی ده گری ، بوزان به دبیتنی ئه م دیمه نه ده لی داده که وی و ترس و سام سه رتا پای له نی داده گری ، ئا ئیستا زورکه م تووشی ئه م حاله ته بووه . له میشکی خوی دا وای به رده کرده وه که ئه م کووره به بو به ده می دا چه قانده که هه رئیستا هه لی لووشی ، چا وی ره شکه وه پیشکه ی ده کردو بیی و ابو "جرئقیل" هکه خه ریکه هه لخلیسیکی وه قورگی ئه م ئا گردانه ی دا بکا .

بوزان بوئشه وی خوی له م ده خوره به رزگار بکا ، به تونده ی خوی به فه رمانه ی "جرئقیل" که وه گوئی ، به اش شه وی هه ندیک دلنیا بوو که هیج ناقه ومی ، به وردی چا وی به ری به چنگی "جرئقیل" هکه ، که بشکویه کی گه وری بی بوو . ئه مجار هیدی هیدی ئه م بشکویه ی به بان سه ری کریکاران دا برده شو بینه ک وورده ورده شوری کرده وه ودا ی به ده زگا به ک که ده بووتو ئی تو ئی بکا ، سیلندره بولایینه گانه ی ئه م ده زگا به خیرا که وتنه کاروشه م ئا سه گه وره به بان کرده تو ئی به کی ته نک ، چه ندین سال بوو بوزان له ویا نه وه ئه م دیمه نه ی به چا وده دبیت ، هه لمی داغی ئا ویک که بو سا رد کرده وه ی له و له بولایینه گانه ی ده رزان بوئشه م ده زگا به وه له وولی خو اردو وه به ره وسه رچوو ، ئه مجار ورده ورده رووی کرده بوزان وه خوی دا نو قمی کرد ، بوزان له ویا نه وه به به اش ی به سه ره مو شه وموتو روتسه مانه کا چه رخنه گانه ی کارخانه بان هه لده سووراند ، زال بوو ، له خواره وه ئه م ومزیکی ئوندونا خوش که له وه هه لعه دروست به بوونیو کارخانه که ی دا پوشیبوو ، له م نه بو دا گلویه گان وه ک شه تیره به کی ته م گرتو وده دره وشا نه وه ، به ریشکی ئا گری نیو کووره که ، به مه ودا به کی زور ده ورو به ری خوی دا پوشیبوو ، له نینو ئه م هه لم وئا گره دا ، کریکار ره کان به گه رمه خه ریکی کاربوون بوئشه وه ی له کاته ی ها تووچو دا لاقیسان ته سووتی ، با زبا زوکی یان بوو .

جرئقیل" هکه دیسان سوورا و رووی کرده وه کووره که وه به نجه گانه ی فشاری دا ، به لام هه رکار بیکی کرده نیتوانی ده رگای کووره که بکا ته وه ، ده تگوت له شتیک گیری کرده و ته کانه ی لی به را وه ، بوزان له م وه زعه شه زئا ته زوو به ک به له شی دا هات ،

له ترسا به توندی فرما نه که ی به خوږه وه گوښی وچا وه روان ما به وه . پسا ش
 ما وه به کی کورت دیسا ن دهستی دا به په لقا زه به کی تر به لام بی فایده بوو . له
 ناکا وه هستی به وه کرد که میغنا تیسکی گه وره به ره و خواره وه ده کیښی . جیره به کی
 توند به لام کورت له میښکی داده نگی دا به وه دلی دا کهوت . ده تگوت ده تگدا نه وه ی
 سه دا ن ها وار که ده ستیا ن دا وه ته به ک وبوونه ته به ک ها وار ، شه ما ر شتر به
 ته وا وی هستی به مه ترسی کرد . به لام کار له کار تر ازا بوو ، به چا و ترووگانیک ژیر
 بی به تال بوو . له هه موله شی دا هستی به ته کانیکی زور توند کرد . پاشا ن شتر
 هه موو شتیک له پیش چا وی تاریک و خا مو ش بوو .

"جرشقیل" هکه له شه در فشاری زور دا له چیکا ی خوی ترازا و کهوت به سه ر
 مه نجه لیکې گه وره دا که تیبیدا ده ریا به ک له فور قوښی داغ قولته ی ده هات و
 شه پولی ددها . مه نجه له که زربنگه به کی دل ته زینی لی هه ستا و ته کانیکی توندی
 خوار دوپاشا ن دهستی کرد به جولانه کردن . سکلیکی زور له نیوکا رخا نه که دا بلا و
 بووه وه و بووه هوی ترس و وه حشته ی کریکا ره کان . دوو که لیکې ره ش که ده تگوت له
 خه رمانیکې گرگرتوو هه لده ستی ، خیرا فزای کار خا نه که ی دا بوښی .

بوزان ! ... "جرشقیل" هکه ی بوزان وه رگه را ! وهرن ! بگه نی ! ده ی راکه ن !
 له هه موو کون و قوز به نیکی کار خا نه که وه کریکا ره کان به په له به ره و شوښینه
 ده ها تن . خیرا ده ی به کا ربوون و چه نده خته ی پا ن و گه وره پا ن هینا و به سه ر
 پولووه کان دا رایه لیا ن کرد ، ژما ره به ک له کریکا ره کان چه نده چا ر به سه ر شه م
 ته ختا نه دا به ره و شه و شوښینه چوون که بوزانی لی که و شوښه و خوار ، به لام هدر چاره له
 به رتینی ښاگره که نه یا نده توانی بچه په پشه وه و به نا چا رپا شو یا ش ده گه را نه وه ،
 ده تگ و هه رای به کی زور شه و نا وه ی دا گرتیوو . هه رکه سه شتیکی ده تگوت و به ښنایریکی
 ددها ، به ک ده ی گوت : ښا و ښتن ! به کیکی ترده یگوت : با به ښن میچ
 کار خا نه که وه گوریس هه لواسین ، شه وی ترده یگوت : کوره تا زه نه ما وه ! بووه ته
 خه لووز ! خولاسه هه رکه سه له به ره خوږه وه قسه به کی ده کرد . جه ما عه تیکیش له
 هه ولی شه و ده ا بوون به هدر جوریک بی خیرا خویان بگه به ننه لای بوزان ، له م حاله دا ،
 له به رله و سه ری ته خته کا نه وه . فیلیپ وه دیا ر کهوت . تهر می ره ن هه لگه را وی
 بوزانی له سه ر ده ست گرتیوو ، له شی هه رتکیان هه لمی لی هه لده ستا ، فیلیپ
 توره و به نا وچا وانیکې گرژه وه ، ورده ورده به ره و به ښن ده ها ت ، کریکا ره کان
 چاویان به مولق و ه ستا وده میا ن دا چه قا . هېچ کس له جی خوی جوولده ی
 نه ده کرد و یوما وه به کی کورت بی ده نگی به کی ما ته م بار کار خا نه که ی دا گرت .
 پاشا ما وه به ک شه م بی ده نگی به جیکا ی خوی دا به زاق و زوقیک که تیکه ل بوو له
 ترس و شادی .

هه رتک لای بوزان - لای جی هه نا به له ک و لای راستی هه نا شه ژنو - له
 پولووی فور قوښ دا نوم بیوون ، له ته شاسن و روئی داغ له که ل گوشت و خوږین
 تیکه ل بیوون ، له شی بوزانی ره قه ل و ه ها سووتا بوو که بوئی که با بی لی ده ها ت .
 که وشکا نی به ته وا وی بیوونه خه لووز . فیلیپ به ها تکه ها نک ریگا به کی له نیو

گریکاره‌گان کرده‌وه و بوزانی له‌سه‌ره‌رزراکیشا، هه‌لمیکی داغ له‌له‌شی گـر
کرتووی بوزان هه‌لده‌ستا، گریکاره‌گان هه‌موویان ده‌ستیان له‌کارکیشا بوو،
وه‌له‌ده‌وری بوزان ئالقه‌یان دا بوو، له‌شی بئ‌گیا نی بوزان دلایانی که‌یلی‌قین
وبی زاری کردبوو. هه‌موویان ناراحت و خه‌مباربوون، ده‌سته‌وه‌ستان راوه‌ستا
بوون و نه‌یانده‌زانی له‌گه‌ل شه‌م له‌شه‌دا پلوه‌خواوه‌ده‌یی چ بکه‌ن، له‌نیـو
گریکاره‌گان‌ه‌وه له‌پرده‌نگیک به‌رزبووه‌وه!

— ئاوبینن! ئاوا! هه‌چی راوه‌ستا ون! چاوه‌روانی چین! خیراکه‌ن ئاوا
بیین! ده‌ی خیراکه‌ن!

چهندسه‌تل ئاویان به‌سه‌روگوبیلاکی بوزان دا کرد، قورقوشمی سارده‌وه‌بوو، که
چه‌قیبوونه به‌له‌کی به‌که‌یه‌که ده‌که‌وتنه‌خواز، خوینی نیوزاری له‌قه‌ه‌راغ
لیویه‌وه هه‌تا په‌ناگویی خه‌نیککی باریکی دروست کردبوو، مووی سه‌روسعیلی و
هه‌روه‌ها به‌رو و به‌رزانه‌گانی هه‌له‌پرووزکا بوون و بوکروزیان لی ده‌هات، چه‌ندین
شوینی به‌ده‌نی، برینی قوولی هه‌لگرتیوو، له‌شی به‌ته‌واوی خه‌لتانی خوین
به‌وو و له‌یبا سه‌گانی به‌ری، سووره‌له‌گه‌را بوو، هه‌موو گریکاره‌گان به‌سه‌ر
سورمانه‌وه‌چاویان به‌ریبووه شه‌م دیمه‌نه تال و دلته‌زینه، چه‌ندسه‌تلیکی تر
ئاویان بی دا کرد، بوزانی له‌خوین داگه‌وزا و ورده‌ورده له‌دنای تاریک و
خاموش‌ها ته‌ده‌رو چاوه‌گانی هه‌لینا، شه‌پولیک له‌شادی و خوشی که‌وته‌نیـو
گریکاره‌گان و خروشان:

— زیندوو! زیندوو! بوزان زیندوو!

تا شه‌وات هه‌چ که‌س به‌هه‌یای نه‌بوو، هه‌مووییان و ابووتنا زه‌بووه‌میشه
چاوه‌گانی له‌سه‌ریک داناه‌وه‌قه‌خوشه‌گانی له‌گه‌ل خوی بردوه،
فیلیپ که‌له‌خوشیان کولی گریانی هه‌ستا بوو، به‌سه‌سپایی له‌په‌نا ره‌قیقه
خوشه‌ویسته‌که‌ی چوکی دا دا و له‌حالیگ دا ده‌ستی ده‌له‌رزی، ئارام و له‌سه‌ره‌خـو
ده‌ستی به‌ده‌ره‌هینانی شه‌وقورقوشمانه‌کرد که‌چه‌قیبوونه له‌شی بوزانه‌وه، له‌وه
حاله‌دا ده‌یان به‌ری جورا و جور به‌میشکی دا ده‌هاتن و ده‌چوون، به‌یرله‌نا شه‌منی
شوینی کار، له‌مه‌ینه‌ت و چه‌وسا نه‌وه، له‌هه‌زاری و روژره‌شی، له‌چه‌را نی
زنجیره‌گان، له‌ئا زادی و زنگاری و له‌زورشتی تر، هه‌رله‌م حاله‌دانانه‌خه‌کی
با وکی هاتوه‌بیر، زوری به‌ی خوش بوو چا ریکی تر له‌ها وری خوشه‌ویسته‌که‌ی به‌ری:
"مندا له‌گانی قه‌ت تیری زگ شیریان خواردوه؟" قسه‌گانی بوزان هیشتا له
گویی دا ده‌زینگا به‌وه:

"له‌ته‌نه‌که کاسی گه‌وره‌گه‌وره‌م بودروست کردوون که‌فریویان به‌دم"

بوزان ماوه‌ی یازده‌مانگ له‌نه‌خوشخانه‌که‌وت، له‌م ماوه‌به‌دالای راستیان
به‌ری به‌وه، پاش‌شه‌وی به‌رینه‌گانی ساریزبوونه‌وه، ده‌ستی دا به‌شه‌قه‌به‌ک و هه‌ر
به‌شوروشه‌وقه‌ی چاران گه‌را به‌وه کارخانه، به‌لام شه‌وی راستیی هه‌چ

گیا نیکی تیدانه ما بوو، هرچی کردی نهیتوانی به لاقیکه وه له نیردیوانسه
 ئاسنه که سه رگه وی، ئیستا شپتر "جرشقیل" ه که وهک شاخیکی سهخت وگه رده نکهش له
 پیش چاوی چه قیوو وه هر جیره بیک که له کارخانه وه هه لده ستا، مجورکی به
 لهش داده هینا ودلی ده ته زانده.

لهو روژه وه که نه خوشخانه ی به جی هیستوه، تا ئیستا چه ندین مانگ تسی
 ده پهری، به لام هیستا نهیتوانیوه بیته وه سه رکاره که ی، ئاخربوزان بیویستی به
 لاقیکی داره به ولای داریش زورگران بوی ته واده سی، جووه ته لای غاوه ن
 کارخانهش، به لام شهم خوین مزه سه ریکی بوله قاندوه و بیی وتوه! "کارخانه
 ناتوانی لاقی داریش بوخه لک بکری".

سه ره رای شهوه، لهو روژه وه، بوزان هرکات هه والی دروست بوونسی
 لوکوموتیویکی تازه ده بیستی، دیته کارخانه ته له نزیکه وه شاهیدی مه راسه که ی
 بی، ئیستاش شه جوش و خروشه قوول وی میننه ته ی جارانی هه رما وه وخوشی شه م
 جیزنه پرله قریوه به چا وه سه به کانی پرده کاله فرمیک.

کتیب بنیرن بو
 کتیبخانه ی "پیشه نگ"

● هونهری کریکاری، هونهری چینی کریکاری ههردهم نارازی ید؛ چینیک که به حوکی جی وشوینی عهینی و کوملهایه‌تی خوی له کومهل دا ههردهم له‌دژی سته‌م و چدوسانه‌وه‌بی مافی ومهینت و کولمهرگی ماددی و مه‌عنه‌وی کومله‌تی سهرما‌یهداری خه‌بات‌ده‌کا، ئه‌م‌هونهره له‌هه‌مان‌کات‌دا زه‌نگدانه‌وه‌ی ئا‌مانج و ئا‌ره‌زووی ئا‌زاد‌یخوا‌زان‌هی ئینسان‌ی بی‌بش‌وده‌س‌ته‌نگ، ژنان‌ی سته‌مکیش، میلیله‌تان‌ی زورلیکرا و وه‌موونه‌وئینسانه‌ به‌شهره‌فانه‌یه که رزگاربه‌وون له شهلای و کووت‌وبه‌ند ، رزگاربه‌وون له کویله‌تی وه‌لا‌واردن ، رزگاربه‌وون له تاریکی و به‌سووک‌ته‌ما‌شا کردن به‌مافی مسوگه‌روئا‌مانجی به‌رزی خویان‌ده‌زان.

به‌شیک‌له‌به‌بان‌نامه...

● کانونی هونهره‌ده‌بیا‌تی کریکاری کوردستان ، کریکارانی هونهرمه‌ند، هونهرمه‌ندان‌ی شورشگیر، هونهر ناسان وه‌موو ئه‌و هونهرمه‌ند و هونهردوسته‌به‌شهره‌فانه‌ی که له زه‌لکاو‌ی هونهری گهنده‌لی بورژوا‌یی بی‌زارن ، وه‌له‌بازاری ره‌نگا‌وره‌نگی هونهرفرۆشی دا‌خونا‌دۆرینن بانگه‌واز ده‌کا که به هه‌لسووران‌ی خولقی‌نه‌را‌نه‌ی هونهری و ئه‌ده‌بی بو وه‌لام‌دان‌ه‌وه به‌پیدا‌ویستی یه مه‌عنه‌وی یه‌کان‌ی کریکاران و کومله‌تان‌ی زه‌حه‌مته‌کیش و زورلیکرا و هه‌رله‌نا‌وجهرگی ئه‌م کومله‌گه‌ بورژوا‌یی یه‌دا زنجیری کویله‌تی و دیلیه‌تی فهره‌ه‌نگی بورژوا‌زی به‌سینن وه‌نهره‌که‌یان له‌گه‌ل به‌زووتنه‌وه‌ی به‌رینی چینی کریکار لیک‌گری به‌دن .

به‌شیک‌له‌به‌بان‌نامه...

کاریزه وان

نویسنی : بابا مقیم

وهرگیرانی : رووناک

مهیتیک که به نئگی به پشتهوه بهستراوه و گهسکتیکی تیزیش بهو سهری بهتکهوه به ولحهوشی مالهکهم کهوتوه، بههراهایکی نال و جهرگ ببری هه به . چوارمانگ لهوه پیش که هاتمه شیره و شم مالم به کرتی گرت ، لهگهلی ناشابووم و ناسیم . شوهدم زبندوو بوو، لهر و باریک . قسهی دهگسرد ، پیدهگهنی ، شیمری ده خوبندهوه ، گورانی دهگوت وباسی خمهگانی خوی بوو دهکردم .

شای نئو ره هندی کاریزهگانی کووجه و خیابانهگانی " کرمان " بش ههر وهکوو سروشتی " کرمان " بی جووله و خهوالووبه . هه میشه کهسبک بوئوهوی شاره که یونگ نه خواتهوه ، گهسبک به بهتیکهوه ده بهستی و بهتکهکش له نسو قهدی خوی گری ده دا و کومهکوم وه نئپوره هه ندهگان دهکوی و شاره که راده دا . بهوکهسه دهلهین کاریزه وان .

هیشتا حوسین زورمندال بوو . بابی مرد و دایکه کوبیرهکهی و غوی و خوشکهکهی بی خهرج و بی پنهنا مانهوه . هه ربوبهش دایکی ناچار بوو بو بهخبو کردنیان سوال بکا . به روژ دهچوو له بهر گومهزی بیبا وچاکبک که له نزیگ مالهکهیان بوو داده نیشت و دهستی له نیو چارشپوه که به وه دریز ده کرد هه سا بهلکوور بیواریک یان بهکبک لهو نیازدار و بیمار و دلدارانی ده هاتنه سهر شه وچاکه شتیکی بی بدن . خوشکهکهی حوسین دهچووه مالیک تهوتنی بوگردن و له جیاتی هه قدهست ، نانی نیوهروی لهوی دهخوارد . حوسین خوی له ته بهستی ۲ سالی دا بوو به کاریزه وان . خهلی گهرهک دوا ی مهرگی مام حهسه نیی کاریزه وان وایان به باشزانی حوسین بگه نه کاریزه وان بوئوهوی دایکه

کویره‌کشی به‌خوبی بکا .

ثاوی کاریزه‌که به‌نیو ره‌ه‌ندیک دا له‌وسری شاره‌وه‌هینرا سوو . ره‌ه‌نده‌که به‌نیو کووجه و کولانی شارداپیچی ده‌کردوه . همرمالی له‌حوشی غوی ده‌ربجه‌یه‌کی له ره‌ه‌نده‌که کردبوو و ثاوی بیداه‌لدینجا . ه‌ندیک مالیش بوئوه‌وی دزنه‌توانی به ره‌ه‌نده‌که دابسته‌نیو حوشه‌که‌یان ، له‌حاشتی حوشی خوبان ناو ره‌ه‌نده‌که‌یان به‌ته‌لبند تهنیبوو . حوسین تا ده‌گه‌پشته شه‌مالانه ده‌بوو پاشه‌وپاش بگه‌ریته‌وه و له جیگایه‌ک بیتهدهر و له جیگایه‌کی دیکه خوی به‌نیو ره‌ه‌نده‌که‌دا بکا ته‌وه . له‌و مالانه ، هه‌موویان شه‌و کوره جکوله شه‌ندام وردیله قاج به‌سرما شه‌ستورر بووه‌یان ده‌ناسی و هرکات له حوشه‌که‌یان سری وه‌دهرنا با ، پیمان سیر نه‌بوو . به‌لام یاوه‌رمحه‌مه‌دته‌تی خان زوربه دیتنی حوسین قه‌لس بوو . زورجابه‌خزمنکاره‌کی خوی گوتیبوو :

" به‌و هه‌تیوه توپیوه به‌ره‌لایه بلی جاریکی دیکه له مالی خوم نه‌ی بینم . حق‌ی نیه به‌نزیک مالیشم دا تیپه‌ری . پیاو له ده‌ست‌گه‌جر و گوچه‌ر و کویر و که‌چلی به‌ره‌لا له‌مالی خوشی دا شه‌مین تیه . "

یاوه‌رمحه‌مه‌دته‌تی خان کاری به‌وه‌نه‌بووه‌یی کاریزه‌وان ثاوی مال‌ه‌ک‌ی بونگ ده‌خوا ته‌وه‌وبیریشی له‌وه‌نده‌که‌ده‌وه‌شه‌گه‌ر حوسین پش‌نه‌یی کاریزه‌وانیکی چاره ره‌شی دیکه دئی وه‌ر شه‌وکاره ده‌کا . یاوه‌ر تازه شه‌و خانووه‌ی به‌کری گرتبوو . روزیک له حوشی خوبان چاوی به‌و کوره چاره ره‌شه که‌وت که لاقسی له‌نیو ثاوا شه‌ستورر بوو . شه‌ونده له‌نیو ره‌ه‌ندی تاریک‌دا گه‌را بوو چاوی له‌بهر روونا کاسی هه‌لنده‌هات . فانووسیگی به‌ده‌سته‌وه‌بوو ، دووکه‌لی ده‌کرد . که‌سکیکی نه‌ری گه‌وره‌ی به‌دوای خوی دا راده‌کیشا . له پشدا یاوه‌ر دا چله‌کی و دوابی که‌لئی ورد بووه‌وه زانی حوسینه ، هاواری لی هه‌ستا :

" هه‌ی داد! هه‌ی بیداد! شه‌و مال‌م به‌قورگرت . که‌ی شه‌وه‌زیانه . له‌ه مالی خوم دا نیشتوم له‌پر که‌سیک له حوشی مال‌ه‌کم قوت ده‌بسته‌وه ! "

شه‌مجار شالوی بو حوسین برد و پیری دایه گوچیگی . حوسینی هه‌زار که ده‌تکوت چوله‌که‌ی به‌رچنگی با شوویه ، له‌ترسان له به‌رده‌ستی یاوه‌رداه‌هل ده‌له‌رزنی . یاوه‌ر زله‌یه‌کی له په‌ناگویی حوسین راکیشا و گوتی :

" شه‌مجار لیره بت بینمه‌وه خوت ده‌زانی چت‌لی ده‌کم . "

له‌و روزه‌وه حوسین ناچار بوو کاتیک ده‌گاته به‌رمالی جه‌نابی یاوه‌ر پاشه و پاش بگه‌ریته‌وه و ۳ مال شه‌ولاتر له کاریزه‌که بیتهدهر و له جیگایه‌کی تر خوی پیدا بکا ته‌وه . حوسین هه‌موو چاری که له مالی یاوه‌ر ده‌گه‌را به‌وه ده‌هاته حوشه‌که‌ی شیمه و سری وه‌دهر ده‌نا . دوستایه‌تی من و حوسین هه‌رلیه‌روه ده‌ستی پیکرد .

حوسین فانووسیگی به‌ده‌سته‌وه بوو . خوی کومه‌کوم به‌نیو ره‌ه‌نده‌کان دا راکیش ده‌کرد و له‌بهر خوبه و ریته‌گی ده‌هات و ورده گورانی ده‌گوت :

کوژتره شیتکه‌یه‌ک ها له سر بانیک

چاوی دهگنیزئی بۆ خوش خوانئیک
 کۆنرئیکی تردئ تئیر بۆی ده خوئینئ
 من دهرده دارم کئی بیئ بمدوئینئ ؟

به بیستنی دهنگی ویره و ورده گورانی به کانی ده مزانی شهوه کاربزه وانسه
 بچکوله که نزیک ده بیستوه و تا ویکئی تر له مالی یا وهر ده گهریستوه و له مالی
 شیمه سر وهدر ده نی . دواى چهند ده قیقه ویره ی بن لبوانی له نزیکه وه
 ده بیسترا :

وهک شاسکه کئوی ههر شهو له مائیک
 ده رکا ودهرک شهکم ، ههر رۆژ له مائیک
 شاسک نازانئ قه درئ خهت وخالئ
 من شئت وشهیدام بۆ خهت وخالئیک

حوسین سهری وهدر ده نا . خوی راده وه شانده . گه سکه که شی دووسی چاران
 راده وه شانده . به ته که ی ده گوئی . شه مجار گه سکه که به ته که ی به ده سته وه ده گرت
 وله پلیکانه کان وه سهر ده گهوت . لاقه شه ستوور بووه کانی ههتا سهر شه ژنوی
 تهر بپوون . فانووسه که ی ده سته دوو که لی ده کرد . چاوی پرووشه ی ده کــرد .
 له بهر روونا کابی نه ی ده توانی چا و هه لئینئ . چاره کانی سووره له گه را بپوون .
 له مالی شیمه داده نیشته و ده حه ساوه .

شه گهر له مال بوایم چایه کم بو تی ده کرد یان خواری ده نه ی به کم پیی
 ده دا ، شه ویش به سهر بپوه ده ی خواری .

سه بارت به ژبانی خوی پرسیارم لی ده کرد . شه ویش ههر چی ده بزانی و
 له بهیری ما بوو ، بوی ده گهیرا مه وه ، ده یگوت :

له حهوت مالی به وه کاربزه وانم . له بهری رۆژی دوو قران ، روونا کاسی
 ده ره وه م له گه ل تاریکی وبی دهنگی نبو کاربزه گوربوه ته وه ، له و دوو قرانه ش
 رۆژی پهنا بادیکی ده ده م به نه فته فانووسه که و سئ بانا باده که ی دیکه شه
 ده ده م به دایکم .

به تا وانه بوو دووسی رۆژ بیکاریئ و له کووچه و کلانان له گه ل منسه دالان
 کابه بکا ، هه مو گورانی به کانی خوی بوگو تیبووم . شه وگورانی بانه ی له نبو
 تاریکی و شای ره هه نده کان دا ده گوت :

خۆ من سۆفی نیم مزگهوت حتم بیئ
 ریشتهک هه له بستم تا بهری پیم بیئ
 سۆفی له و دنیا جئیه دست ده کهوتئ
 من دنه پای روونم بۆ شه مرو ده وئ .

زستانی شه و ساله زستانیکی سهخت و توش بوو . جهوزی ماله کانی "کرمان"
 به سهر ما و سه خلهت شان . سهرسیی وردین سبی به کان ، شهوانی ههره پیر و به

پيشه‌نگ ۶

سالاچوو ده‌يانگوت سرما وسه‌خله‌تی واما ن وه‌بیرنا به . خه‌لک ، به هه‌لکه‌وت تا‌که‌تا‌که ، سر‌بان له‌مال وه‌ده‌ده‌نا . من‌دال هه‌مووله‌بن کورسی خزا‌بوون . به‌لام کاره‌که‌ی حوسین بو شه‌وه نه‌ده‌بوو را‌وه‌ستی . حوسین را‌وه‌ستا با‌ثاوی شار را‌ده وه‌ستا . نا‌وکاریزه‌که گهرم بوو . حوسین تاله‌نیو تا‌وه‌که دا‌سوو هه‌ستی به‌سرمانه‌ده‌کرد . به‌لام کاتیک نا‌چارده‌بوو له ره‌ه‌نده‌کان بیت‌ده‌ده‌ر سرما وه‌ک ده‌رزی به‌له‌شی دا‌ده‌چوو و هه‌تا شیسقا‌نه‌کانی روده‌چوو . شه‌ندا‌می وردیله‌ی ته‌ری‌بووی له‌به‌ر سرما هه‌ل ده‌له‌رزی . به‌کیک له‌و روژه ساردانه ، حوسین بی سه‌روشین چوو . نه‌خوی وه‌دیارکه‌وت ونه‌که‌س سورا‌غی گرت . تا‌وای کاریزه‌که بو‌نگی خوارده‌وه و دوای دوو سی‌روژ سر ری‌ژی‌بوو . کاریزه‌وانیکی دیکه‌یان هینا که بی‌نیرنه نیو کاریزه‌که . کاتیک کاریزه‌وانه‌که ده‌ستی به‌ کارکرد گه‌سکیکی له‌خوی به‌ست‌وجوو هه‌تا گه‌یشه‌به‌ر مالی " یا‌وه‌رمحه‌مه‌ده‌ ته‌قی خان " له‌وی چاوی به‌مه‌یتی کاریزه‌وانه بی‌سه‌ر وشوینه‌که که‌وت . له‌ مالی شیمه له ره‌ه‌نده‌که‌ی هینا به‌ده‌ر .

مه‌یتی حوسین له‌حه‌وشی مالی شیمه که‌وت‌وه وه‌له‌سا‌وه . به‌تیک له‌نیوقه‌دی به‌سترا‌وه و گه‌سکیک به‌وسه‌ری په‌نه‌که‌وه‌به . تا‌وی لی‌با‌سه‌کانی چۆ‌را‌وه‌شه‌وه و چند جوگه‌له‌ی باریکی له‌به‌ر رو‌یشته‌وه . تا‌وه‌که خه‌ریکه ده‌بیه‌ستی . روژ دره‌نگانه . خه‌ریکه تاریک دادی . هه‌وره‌کان هیشتا نیوه شه‌به‌قیکی روژیان پی‌وه دیاره . سوور هه‌لگه‌راون . شارکب و‌ثا‌رام و‌بی ده‌نگه . سووره‌ی چند سه‌گی به‌ره‌لا‌ده‌گاته گوی و له‌و شی‌واره به‌سته‌له‌که‌دا ده‌نگ ده‌دا‌ته‌وه . کوریکی من‌دال‌کار له‌کولان له‌به‌ر خویه‌وه گورانی ده‌لی :

کۆتره شینکه‌به‌ک‌ها له‌سه‌ر بانیک
چاوی ده‌گه‌یری بۆ خو‌ش‌خوانیک
کۆتریک‌تر دئی‌تیر بۆی ده‌خو‌ئینی
من ده‌رده‌دارم کئی‌بی‌بمدو‌ئینی؟

رهش و سوور

محبوب - خارا

شانگهی ۱

(تاريك وروونه وله پشته وه بهرده بهكي سوور وهك هتلي ريگه بيسي .
 دهنگي با به قوشتيك جا ربه جا ردئي)
 سيا مه ند (له نتيو چالتيكه وه هه ر سه ري دياره ولو له ي تفهنگه كي)
 كيت كوره ؟
 ره شازۆ (ته گزا سيا نه و گو جان به ده س دئي) منم ! ... باشه ، باش خسه شه بيسي !
 سيا مه ند : توي قوربان ؟ (هه له شه تته وه . سه ر تا پاي ره شه)
 ره شازۆ : نه هتلي رتيوار له م رتيازه تته برئي !
 ته نانه ت مه ل به ئاسمانى دانه فرئي !
 سيا مه ند : دلنبا به قوربان ! مته ووله لي تتي به رئي ، سه ري شه به رئي .
 ره شازۆ : خو ت چي ؟ له ئيشكي شه و سيا چاله مان دوو نايي ؟
 سيا مه ند : به هيو اي به هه شتي شه زپا نه وه ،
 له سيا چال دامانه وه ، خو شه
 به قوربانى به هه شتي به هزار له م زپا نه بو شه .
 ره شازۆ : بيم خو شه ، بيم خو شه ؛ جا هه ر ، له كه وسه ر بئو شه و بئو شه !
 به لام شه و ريگه ئاگره . گه ر شه ته وتي به گز نه بيه پشكو به ك سوور ، لي ئي بگره دوور !
 كاتى شه و روژه ، دوژه ، له دار بووني تته به زاندي
 قرجه ي ئاگرى به دل و گيان داگه زاندي ، فربات كه وتم ،
 له چنگ ئاگر تم سه نده وه .
 سيا مه ند : قوربان ! خو من چا وم نيه چاره م چيه ؟

سام له‌وه‌يه ، تابۆ سووک بوونه‌وه ، له‌جال ترازاوم ،
 له‌گژي رۆ بکه‌وم ؛ تاکه‌س بپتته‌ها وارمه‌وه ، خۆسووتاوم .
 ره‌شاژۆ : (کوچا نه‌که‌ی ته‌دا تۆ) ها ! شه‌وشا خۆکه‌يه بگه‌ ! وه‌ک شا خۆکه‌ی مێروو وايه .
 لایۆ له‌ژۆ ، جيا بکه‌وه‌بۆ . هه‌ربه‌لاژۆ دا بروی باشه
 له‌ژۆ گه‌ژۆ ، گژۆ سووتانی شه‌م دنياش وشه‌ودنیا شه
 وپزه‌ر (دپتته‌نتیۆ . شه‌وان وشک شه‌مپتته‌وه‌ه)

: دا مردوسه‌وزایی له‌بیربرد . خه‌وی سه‌وزی درایه‌ ده‌م شاگره‌وه .
 گه‌به‌ی دۆژه‌ی شه‌یلاما نه‌ی تۆ به‌ر بوو . به‌وه‌خه‌لووز که‌تیه‌به‌ر بوو .
 رۆبوت سازوبوت سازی شه‌مه‌ریا له‌بزم ؛ ره‌شاژۆ ،
 خه‌لووزه‌که‌ی کرده‌ مرۆ .

شان و سل و ، قاج و قول و ، ده‌س و بیل و . ریش و جلی لی نا ؟
 وه‌ک رۆگه‌ری رۆگه‌ی سوور له‌و پۆی نا .
 نادوایی زیان ، با له‌وسیا چاله‌ راوه‌ستۆ ،
 رۆ له‌ رۆبوارو سواری سوور به‌به‌ستۆ .
 به‌لام رسکپته‌ر ، چاوی له‌ سیامه‌ند نه‌ناوه ،
 نه‌ک رووناکی وره‌نگی سوور ، کاربکه‌ن له‌وچاوه .

کوپه‌ر ، حه‌ز له‌تاریکی شه‌کا ، به‌تایبه‌ت گه‌رخۆبشی ره‌ش بۆی ،
 شه‌لۆ گشت که‌س ، با وه‌ک خۆی بۆ ، له‌رووناکی شه‌مه‌ش بۆ .
 بۆیه ره‌شاژۆ نا شه‌وبۆی ، میری شه‌بۆی هه‌ر هی شه‌وی .
 شه‌ویش خۆ هه‌تا ره‌شتر بۆی ، لای کوپه‌ر شه‌بۆی خۆشتر بۆی .
 نه‌به‌بین و نه‌زانین ، داله‌به‌ین و پشتیوانین .
 ناخۆ شه‌وبۆی ، یاخۆ به‌بنایی شه‌ما بۆی ،
 هه‌موو شت وشۆینۆی شه‌بۆی ره‌ش هه‌لگه‌رابۆی ،

نه‌سوور ، نه‌سنوور ، نه‌تزیکه‌ نه‌ دوور ، شه‌ترنا بۆی .
 چا نا زانۆی کامه‌ چاله ، کام له‌میه‌ره‌؟ ته‌نا نه‌ت سووریش هه‌ر ره‌شه .
 جوولان وله‌جۆ ترازان ، له‌بوون ، له‌مان ، شه‌به‌نه هه‌ژه‌شه .
 (وپزه‌ر شه‌جۆی . سیامه‌ند گۆچا نه‌که‌ی به‌ده‌ور سه‌ری دا سوور شه‌دا ، به‌ده‌ور خۆی دا
 هه‌ردی بۆی تا قی شه‌کا ته‌وه)

سیامه‌ند : شه‌تیکۆ چاک دياره
 ره‌شاژۆ : دياره ! بزانه‌چهنده له‌ به‌رۆشت دام؟ رۆگه‌ی سوور شاگره‌ و شه‌ت
 سووتینۆی من هه‌ر له‌وه به‌یره‌که‌مه‌وه چۆن بت پار تیزم . به‌لام له‌من چه‌که‌ و
 وابکه‌ووامه‌که . گه‌رتۆش خۆت نه‌با ریزی کارت به‌که .
 سیامه‌ند : شه‌وم خۆش شه‌وی چهنده ره‌شتر بۆی . دژمنم به‌ رووناکی چهنده‌گه‌شتر بۆی
 به‌لام سه‌د حه‌یف ! چاوم کوپه‌ره‌وبه‌ندم لپه‌ره .
 ناتوانم به‌م چه‌که‌م (هه‌لۆی شه‌بۆی) بکه‌ومه راوی شه‌ستپه‌ره .
 بپم خۆش بوو ؛ ئاسمان وه‌ها بۆی ؛ خۆم شه‌ی به‌بنم .

شەستېرە بەك نەتوانى بېيتە خەوشى شەو زەنگ
ئاسمان بىي كون بېيت و بەك رەنگ .

رەنا زۆ: خۇزگە وا شەبوو، جگەرەش رەنگى تر نەئەبوو!
سىا مەند: تەنگم، (ھەلى نەبىزى) لەدز ھەموو رەنگى شەجەنگى .
رەنا زۆ: (چەپلەشەكوتى) بىزى بىزى ! ديارە لە ھەموو رەنگى دىزى .
ورىاى رى بەو و رىباى خۇ، خەمى شەستېرانىش مەخۇ! كورت بېكە شەجەكەى
تۆ.
بۆ شەستېران خۇمان چارەمان لايە، شەستېرە ھەر لەوزەى فزجەكى مەمان دايە.

۲ شانگەى

(ھودە بەكى مالى بايى پشكۆ - دەنگى بەمى سىرك - جرای شەو)
پشكۆ (سوریوش): دايە، با بە! خوشم ! برام ! (ھەرچوار لەدوین) رېم لە بەرە،
شەركم لە سەر . بەبانی زوو، تارىك وروون بەزى شەبم . چەك و مەجەكەم
شەسپىرەزى ، خەم مەخۇن چىم بە سەردى .
خەم بەرھەمى زەبوونبە، شىاوى بىباوى خورۇشاو نىبە
دايك : رى سەختە و پشكۆم لى بزاوہ . دايكى ھەزار چى بۇماوہ ؟
خەزم شەكرد رۆلەى ھەبا ، لەخەمى شىك و پىروسك ھازى دايكى ھەزارى
بى خەبەر نەبا . چۆن ئاگا بى ؟ نايى ، نايى !
پشكۆ: دايە ! تۆ ھەر خەمى مەنت لە دل دايە ، مەن خەمى ھەموو رەنج بىئو ھەرى
تۆ خەمى كەمى شەمۆت ھەبە ، مەن خەمى جەمى پاش و بەرى .
لى ، خەمى مەن ، لەبىرى شەوہى بىم سووتىنى .
لىم بوەتە بال ، ئاسۆبە ئاسۆ ، بال بە بال ، بەدووى چارە و دەرمانى دا
شەم فزىنى

خوشك : كاكە ! شىرىن تۆى خوش شەو . بەچوونت چۆن دللى بىرەوئى ؟
پشكۆ: خوشكى بزانە ! شەركم گرانە و تېبەزىوم لەو قسانە .
گەر شىرىنىش ، زىنى تالى ھەزارانى ئەزانى
بېشكەش بە شوۆزى شەكرد نەك خوش و بىستن ، بەلنكە زىبانى .
ھەزاران سالى ، چى پىرولائو و مەندالە ، سەرنج شەدەن لەم حالە .
كەچى گوئى بان ، لەبەنگە وازى رى بىستن ، كەز كەردوہ ،

بەدنايان و بەر ، شەوئىنىكى زىن لەبىر بەر بردوہ ، كاميان بەختەو ەرمردوہ ؟
دايك : پشكۆ ! مەجۆ ! شىرىن دەسگىرانە خۇ ، چى بىكەم ، چى بىكا بە بى تۆ ؟
پشكۆ: بلىم و نەلىم خۇ لى شەبىزى :

با بەبایى زەبوون مردن ، مېردو مالىك ، وەك سىا چالىك ، بۇخوئە كزى ،
با خۇبا سى ھەزاران سالى ، دا شەزى ، بەتى كۆپلەشەى شەبىزى ،

سام له وده به ، تابو سوک بوونه وه ، له چال ترا زوم ،
 له گزى رى بکوم ؛ تاکس بپته ها وارمه وه ، خو سونا وم ،
 ره شازو ؛ (گوجا نه کهى شده اتى) ها ! شه وشا خو که به بگره ، وهک شا خو کهى مپرو وایه .
 لازى له زى ، جيا بکوهه پى . هه ربه لازى دا بروى باشه
 له زى گه زى ، گزى سونانى شه م دنياش وشه و دنيا شه
 ويزه ر (دپته نپو ، شه وان وشک شه مپتنه وه)

: دارم دوسه وزايى له بپربرد . خوى سهوزى درايه دم شاگره وه .
 کرپه دوزى شيسلاما نهى تى بهر بوو ، بپوهه لووز که تپه ر بوو ،
 روپوت سازوبوت سازى شه مپرياليزم ؛ ره شازو ،
 خه لووزه کهى کرده مرؤ .

شان ومل و ، قاچ وقول و ، دهس وپل و ، ريش وچلى لى نا ؟
 وهک رپگرى رپگهى سوور له وپى نا .
 تادوايى زيان ، باله وسيا چاله راهه ستى ،
 رى له رپوارو سوارى سوور بهه ستى .
 به لام رسکپنهر ، چاوى له سپامه ند نه نا وه ،
 نهک رووناکى ورهنگى سوور ، کاربگن له وچا وه .

کوپتر ، حهز له تاريکى شهکا ، به تايه بهت گهر خو پيشى ره ش پى ،
 شه لى گشت کس ، با وهک خوى پى ، له رووناکى بپه ش پى .
 بپيه ره شازو تاشه وپى ، مپرى شه پى هه ر هى شه و پى .
 شه وپش خو هه تا ره شتر پى ، لاي کوپتر شه پى خو شتر پى .
 نه بپنين ونه زانين ، دالده بين وپشتيوانين .

شاخو شه وپى ، ياخو بينايى نه ما پى ،
 هه مو شت وشوپنى شه پى ره ش هه لگه راپى ،
 نه سوور ، نه سنوور ، نه نزيک نه دوور ، شپتر ناپى .
 چا نازانى کامه چاله ، کام له مپه ره ؟ نه نانه ت سوور پيش هه ر ره شه .

جولان وله جى ترازان ، له بوون ، له مان ، شه بنه هه زه شه .
 (وپزه ره جى . سپامه ند گوجا نه کهى به ده وره رى دا سوور شه دا ، به ده وره رى دا
 هه ردى پى تاقى شهکا ته وه)
 سپامه ند ؛ شتيکى چاک دياره

ره شازو ؛ دياره ! بزانه چهنده له په روشت دام ؟ رپگهى سوور شاگره و شسه ت
 سوونپنى من هه رله وه بپرشه که مه وه جون بت با رپزم . به لام له من چه که وه
 واکه ووا مه که . گه رتوش خوت نه با رپزى کارت په که .
 سپامه ند ؛ شهوم خو ش شه وپى چهنده ره شتر پى . دزمنم به رووناکى چهنده گه شتر پى
 به لام سه د حه يف ! چاوم کوپتره و به ند م لپره .

نا توانم به م چه که م (هه لى شه پى) بکوهه راوى شه ستره .
 پيم خو ش بوو ؛ شاسمان وه ها پى ؛ خوم شهى بينم .

شەستېرە بەك نەتوانى بېيىتە خوشى شەو زەنگ
 ئاسمان بى كۈن بېيىت و بەك رەنگ .
 رەنا ئۆزۈ : خۆزگە وا شەبوو ، جگەرەن رەنگى تر نەئەبوو !
 سامەند : تەنگم ، (ھەلى شەبۆن) لەدز ھەموو رەنگى شەجەنگى .
 رەنا ئۆزۈ : (چەپلەشەكۈتى) بۆى بۆى ! دبارە لە ھەموو رەنگى دۆى .
 ورباى رى بەو ورباى خۇ ، خەمى شەستېرانىش مەخۇ ! كورت بېكە شەو چەكەى
 تۆ .
 بۆ شەستېران خۇمان چارەمان لاىە . شەستېرە ھەرلەو زەى فزچەكى مەمان داىە .

۲ شانگەى

(ھودە بەكى مالى بابى پشكۆ - دەنگى بەسای سىرك - چرای شەو)
 پشكۆ (سوورپوش) : داىە ، بابە ! خوشم ! بىرام ! (ھەرچوار لەو بىن) رىم لە بەرە ،
 شەركم لە سەر . بەيانى زوو ، تارىك وروون بەرۆى شەبم . چەك و مەچەك م
 شەبېر مەزۆى ، خەم مەخۇن چىم بەسەردى .
 خەم بەرھەمى زەبوونىە ، شىاوى بىاوى خورۇشاونىە
 داىك : رى سەختە و پشكۆم لى بزاوہ . داىكى ھەزار چى بۆماوہ ؟
 خەم شەكرد رۆلەى ھەبا ، لەخەمى ئىك و پىرووك ھازى داىكى ھەزارى
 بى خەبەر نەبا . چۆن ئاگا بى ؟ ناپى ، ناپى !
 پشكۆ : داىە ! تۆ ھەر خەمى مەنلە دل داىە ، مەن خەمى ھەموو رەنج بىئەوہرى
 تۆ خەمى كەمى شەمۆت ھەبە ، مەن خەمى چەمى پاش و بەرۆى .
 لى ، خەمى مەن ، لەبىرى شەوہى بىم سووتىنى .
 لىم بوەتەبال ، ئاسۆبە ئاسۆ ، يال بەيال ، بەدووى چارەودەرمانىنى دا
 شەم فزىنى
 خوشك : كاكا ! شىرىن تۆى خۇش شەو . بەچووست چۆن دللى بىرەوئى ؟
 پشكۆ : خوشكى بزانە ! شەركم گرانە و تىبەز بوم لەو قسانە .
 گەر شىرىنىش ، زىنى تالى ھەزارانى شەزانى
 پشكەش بە شۆزى شەكرد نەك خۇش و بىستن ، بەلكە زىانى .
 ھەزاران سالە ، چى پىرولائ و مندالە ، سەرنج شەدەن لەم حالە .
 كەچى كوتى بان ، لەبەنگەوازى رى بىستن ، كەز كروہ ،
 بەنایان و بەر ، شەوئىتىكى زىن لەبىرىر بردوہ ، كامیان بەختەوہر مردوہ ؟
 داىك : پشكۆ ! مەجۆ ! شىرىن دەكېرانىتە خۇ . چى بىكەم ، چى بكا بەبى تۆ ؟
 پشكۆ : بلىم و نەلىم خۇ لى شەبۆن :
 با بەبایى زەبوون مردن ، مېردو مالىك ، وەك سىبا چالىك ، بۆخوشە كزۆى ،
 باخۇبىسای ھەزاران سالە ، دا شەدزۆى ، بەتى كۆپلەتى شەبۆن ،

شوهی و هک من شهکوهیتنهژی

باوک : کوژم! نامهوی سهرزه نشی کهس بکه م . بهلام شهگهر نهختی سوزی بابو
 دایک وخوشک ویرات لاههبا ، وا سووک وسان ، نه شه بزای لیمان . خوش
 ویستنی خیزان سووکنا بی دهر دانه . ههزار دهردی بی دهرمانم گهر بووبی ،
 هه مووم به خوش ویستن و دیتنی زن و مندال ، داوه ته بال .

پشکو: تنهبا که سیک شاگای له خوش ویستن نیه ، گو شه بگری و تنهبا سوودی خوی
 لا گرنگ بی ، شهوی من شه خاتهری ، سوز خوش ویستنیکه ، وه کووده لیا
 شه پؤل شه داو ، ههروه کووکئوبنج بهسته به . خوش ویستنی شه دهسته
 قله شاه ، به ترۆ بهسته تیۆ . رهنجی بی وچانی هه مندالی هتا پیریت .
 سوزی خوشی نه دیوبه که دیایکم هه به ، که له کونجی خه می مال و مندالیکی
 به دخت بیوه ردا ، هه موو ته مننی دۆژانده ، له خه و تاخه ، خوی به دارو
 به ردا داوه ، به رۆ — پینه ی هیشتا — هیشتا هه رما وه . خه می که می بی با شه
 رۆزی خوشک ویرای نازیم ، له م ریگم دا شه به هیزم . خه می شه و گره ی
 چاوه ژوانه مایه ته منیان بسووتینی ، شیرهی گیانان ، له باسی ،
 نیوه نان و شیوه بهرگی لی بستینی . . . خوشم شهون پز به گیانم ، وه لی ناهوی
 بتان که مه مایه له بیر برده وهی دهرده کانم ، له بری شهوی سووکنا بی
 بدۆزه وه ، بی زانی زیانم ، شه هوئی بجم ! سدرچاوه ی ژان کوپتر که مه وه .
 ههستی که هوئی بی گلان بی زیانباره ، هه سیک هانم بدا ، به ره و کرده و چاره ،
 شه سۆزه و پیم به رۆزه .

باوک : به ره ی رهنجی شه زیانم تۆی کوژم! به خه می چوونت دل پیرم .
 به که م ، مه ژۆ! یارم به یۆ به ژۆیه چوونی مال و زیاری و اشزم ! بۆده و رانی
 پیری و بهک که و تووی به که م ، تۆی کوژم . گهر لیش بزای هه ر بزوی ، شه و
 دلنیا و پته و پزۆ! خه می سهرکه و تنی نا مانج نه بی خه می هبج مه خه — و!
 دهر وونت هینه ده گوره و بهرین بی ، جیی شه پۆلی هه زار ده لیا وه هه زار
 نا سۆی روونی زین بی .

پشکو: یا به ! دلنیا به ! دهر وونم ده فریکی بهرینه ، زیانمی تیدا گونجا وه .
 زیانم ده فریکی هه را وه ، مال و جیهان و شه ستیره و نا سمانی لی نا لوه .
 دهر وونم ده لیا بی بی قهراخه ، تاخه و توه ، له بیرچوه
 که شه پۆلی دا ، زیان و جیهان و شه ستیره کان و نا سمانان ، راشه ژهنی ، به ره و
 گوژان هه لیان شه نی .

زیانم شه پۆلی شه و ده لیا به ، که گوژانندی گوژی گوژی نییایه .
 زیانم وهک ره بواریکه ، که و ته گه ژان خوم شه گوژی
 که و ته گه ران جیهان شه گهژی . که و ته گه ژان سدرگ شه هیری .
 له دورترین شه ستیره وه ، تا قوولترین ناخی ده لیا و زه وینی بی هه لئه سووژی .
 دهر وونم ده فری بی سنوره ، چی رودا وه ، تیا گونجا وه ،
 هه زاران نافی ، که متر شیرین پهرتالی تی رزا وه .

هزاران ثاواتی، تا ساوی پهنجی کات و ساتی ، تیدا نپژاوه .
دهروونم مه لیکه ، جیهانی له سهرپه لیکه .

کاتی شووی ، له سهرکهژی

به بینهی ئاسمانی بزله کاکه شان ، ملیون ملیون سهرچاوهی روون، له دژی
ره شان گیانم به پرتنگی خاویان ، چاو شه زهژی ،
شه بینهی بانی تا کوئی شه چی ؟ سنوورنیه که شه وی لی دهرنه چی ،
زارنیه شه و چاری نهکا ، زام نیه تیماری نهکا .
خهم جه هان بی ، بهند گران بی ، شه و شه توانی بیه و تینی .
ئامانج له و پهری کاکه شان بی ، شه توانی به ده سی بینی .

که دهروونیشم له خوترازا ، له گهل خهمی ، هاوسهرکه می منالییکه
چکوله ساز ، خهم شه جار ، له سهر دل و می شکم سواره .

جاده روونم ته له بیهی تننگه ، دیواره ی شه ستووروی کون ، له ئاسنی تواوه و
سه تنگه ، نهک کاکه شان ، چاوم بهر بی شم نابینهی

خهمی چوله که بهک بی بهر ، شه گری ، تیکم شه ژوو خینی .

بهیمان : کاکه ! که چوویت ، جاروباریک لایکه دواوه ، دیم به شوینتا و شهت
دۆزمه وه . به هموو ریبه کی سووردا دیم و دیم ، شوینی بیت هه لئه گرم و
بیت شه گم ، ئامانجتم بی پیرۆزه به هموو سۆزمه وه .

دایک : (شه گری) پشکو ، پشکو ! دووری تو مان بهسه ! بهیمان نیشمان لی مه که !
پشکو : بهیمانی برام ئازاده خوی ، ههرچۆنه ی لی بیری ، من را سبارده م نیه
بوی ، منیش بوخوم لی براوم ، ههرکارتی کردنم شه وه بووه ؛ به و
برانه م هه ل و مەر جیک تازهم بو شه ورسکاندوه . شه وه ش شه و جه به وه مانه ،
شه م ده مانه .

وتزه ر : (دیتنه ئیو - شه وان بیده نگ شه بن) ریباوی سوور ، پشکو ، پشکو ! گوله
با خیک بووی بیتان تو .

دهنگی سوورت نیشانه ی ری ، نیشانه ی رابوردووی دوورت . . .

شه و گوله ی بارای نیتوباخ بوو ، له راهه ستانی نیتوباخان بی ده ماخ بوو .
شه با هات و شه وی رازه ند ، شه وه نده باسی بزووتن و ریگی بۆکرد ، له خشته ی
برد ؛

وه ستان تا که ی ، تا چهنده ؟ شه شه وی له ده س راهه ستاوی سه ند .
نه بووبه مه ل ، به زری به گه ل ، چونکه مه ل ههر بانی هه بوو .

نه بوو رووباری روون و خۆر ، ره وتی به ره و چالی هه بوو .
له بهر سه ده و ، بووبه مرۆ ، بۆری دلی له باخ هه لکه ند ؛

بۆ ئامانجی بهرزوبه تین ، بۆ هۆگری ، له بهر شه وین ،
له بهر بهرنا مه و ئاکاری ، بۆ گۆزینی ناله باری

حه مانده ی سیه ر و جیگی ، گۆز به وه به ئاره ق رشتنی هه وراز و نشیوی ریگی .
هات و بووبه کوژی مانی ، له دایک و برا و خوشکی ئالی .

شانگهي ۳

(دارستانه - دهنگي پهلوهوران - دايكي داران سدرتا پاسوزراوه ستاوه)
 بنگو (چک ورخت پوښ) : بهيانيت باش دايكي داران ! په لکه سوزه کسه
 دارستان !

دایکی داران : بهيانيت باش سووری رتباران ! بهيانيت باش بنگوگيان !
 بنگو : زووه لساوم ، چا وه زوانی هتاوم .

دایکی داران : جریوهی مدل وکا زیوهی کول له سر یالی شنه ی بهیان روژنیسه
 پینواز له هتا ونه کهن . هتا وهره لندی سووری وسوزی بهخ شکا ته وه .
 بهلام که پینوازی لی کراگزنگی گه شتر شه بیته وه ، همو چاری نوی دینه وه .

بنگو : بهیانی زوو بویه خوښه ، که دم به دم سرکه وتنی روونا کابی به سر
 رهی دادینه ناو ؛ تا به تا و ، گوژان شه یینی به چا و . هتا وبزه ی سووری
 سرکه وتن دا شه بارینتی ، سووری ، رهی و خم و ته می شه تارینتی .

سوور ، سرچاوهی رهنکه کانه . هموورهنگی بهروونا کی گهش وجوانه .
 روونا کابیش خوی شه و به ژي گه نه ی سووره .

هتاوی سوور نینه کوښی ، رهی گه نهی هله لیلووشی .

دایکی داران : بویه شه به رهن بینایی چا و شه چینه وه .

چونکه که هتا ، هموورهنگی چکه له خوی شه ژینه ته وه .

هر بؤ شه و کونبه رهنستی ، له تنیک له شه وی کرده چار شیو ، کردی به درنج و
 خبو ،

چاره ی ملیون ملیون ژنی ، پی زهش کرد ، کردیه عبا و میزه ری شه وه ی
 مرقا به تی تیدا مرد .

رهش له پالی رهنگی تر دا گه خوښه ، که هه ژه نه ی له یینین کرد . به ژه پزایی
 خوی له نیو برد .

فت توش شه ونده ره پزایی نه ی ، چکه سوور چاوت رهنک نه یینتی .

هه ژه نه کاری ره شه . ره پزایی دووره له که شه

بنگو : هه ژه نه هه ژه شه به یوینتی ، زبانیش پارازتن دینتی .

که دارستان خوی پارازتیا له ناگرونا گروهی

نه شه یوه ره زی که ناگروهی پی شه ی .

به لام من هه رهنه شه لیم :

به رهنگی سوور ، به دان رهنگ شه که ونه روو . که وایه ره پزایییم نه بوو

(سیگار تیک هله کاکا)

دایکی داران (هه ول شه پی) : ناخ ! ناخ ! ناگر ! دوو که ل !

بنگو : هیچ نه ، هیچ نه ! هه ول مه به ! ناگری دارستان نه .

دایکی داران : شه ی چیه ؟

پشڪو: هي منہ ، سڳا ره .
دايڪي داران : هي تويہ؟ شتهوي خوت بسوونيني ؟ مهگر به قسه کي مــــ
ره نجاى ؟
پشڪو: (مزي ليئ. شدا) خوشو ناندني چي وره نجانى چي ؟ خوويه كه بهيئ
راها تووم .

دايڪي داران : به راستي خوويه کي سهيروهه رهاها تنيكي زيانباره .
پشڪو: دياره . به لام چارم ناچاره ؟
دايڪي داران : به راستي قهت ناتواني مروت بنا سي . ياني چي چارم ناچاره ؟
پشڪو: واته ؛ هزي ليئ شهكم . وهه بيئ راها تووم ، تهرگ ناكرئ بوم .
دايڪي داران : له منيكم داچي ناكرئ ؛ هز به ناكرئ ؟! بوجسي به چاك
زانها تووي ؟

شو سڳا ركتيانه ، هز كردن به سوونان وشيانه .
به ناگرووو شهسووي وشه مري ، كه چي له نيوجهرگ ودلت داراي شهكري؟!
پشڪو: شههوي تهركي كه م ، ناتوانم . وهك خويئي ليئ ها توهه بويگيا نم .
دايڪي داران : گهرنه تواني خوويه کي قوڙي خوت بگوڙي ،
چون شه تواني بوگوڙيني جيها ني پزلرهه وتي چه وتي هه لسوڙي ؟
چون شه تواني دارستانيك هه زاراله چه قيوبي خاك ، توييگه يته رتبه وار
سه رپاك ؟

شه بينم خوت شاگر شهدي ،
لهكوتني بزاتم ، تويش وهك شاگروهه زهكاتم ، دارستانم شاگر شهدي؟! ...
لهخوتهوه ، له خوتهوه !
با بڙوام بي به سه ركهوتن ، بانه سووتيم به سوتهوه ، پشكوگيان !لهخوتهوه!
پشڪو (سڳا ره کي شهكوڙينيتهوه وفري شدا)
: چاوي تويه هه مووخوشي من شه بيني . ره خهنت نه بيئ خه وشه کي من هه ر
شه بيني .

(پاكهتي سڳا ره کي شهگرنيتهدهستهوه وشيگه کوشي بولتيمزان)
: باران به شو! تهنم بئو! گيانم بئو!
خوڙ به ! بڙبه ! زيانم بئو .
لهبهر ده ستام به تي به تي ، نهجل ويهرگ نه خهفته تي (شريخي ههور)
باران ! به شو ، به شو! بهره وزادرا نيڪ سه رله شو !
به شوڙهوه له زام و بهرين ،

من وتو خو ، پزلرههيواي زيانهويهك سهوڙي تيرين .
باران به شو ، به شوڙهوه ! به شوڙهوه ، به شوڙهوه !
رتبهوارنيڪم له دوورههوه ، بههيواي نالي سوورههوه .
ههزار به تروئي بورزو ازيه به له شههوه .
شي باراني هه وري نه رمي ره خهني باران ! به به ياني ، به شيواران ،

شوهنده بهگوربمشوږهوه، سارڙيم که بکڙهوه!
 جاريکی تر بگهشمهوه! (پاکتهکه فرڙي تهدا)
 دايکی داران : چاوم له ټيکڙاشاني رهواني گيانت بوو. چاوم له پهره سندنسي
 لنيږانت بوو.

پشکو: (پشوويک تهدا) باش بوو! سرکهونم
 دايکی داران : ههتا وپش سرکهوت .

پشکو: رهنگيش ده رکهوت (شهرواني بو ناسو)
 واسه دان رهنگ هاتنهوه بوونهوه

بههونم خو له شهوه زهنگ شهونتهوه، خو بيان له شنه شهوونهوه .
 خدلووږي شهوېش رووي رهشي بهرکهوت .

دايکی داران : کهتا و شهروا، رهشي رووديني!
 هدرهوه، به شاگرهوه، چهندين دارم شهووتيني .

رهشاږو خيږا، خدلووږي چهنډ روپوت تاشين به دهس ديني .
 وهک بېستومه! رهشاږو، تازه، شاگري له دارستانهکي شيما مي سيزده هم

بهرداوه .

چزهووي داري تهږوپا راو، له پيرولاو، رووي شاماني دا پوښيوه .
 هزاران دار، بوهته خهلووږ، بوهته کهرهسي دهس رهشاږو،

هزارانيش خو له ميشيان بوهته پيږي داري دواږوږ .
 پشکو: هزارانيش به با نکهوازي ريگهي سوور، له دارستان بزووتوه .

لږهولهوږي، کهوتوه تهږي، دلږهوپرچک بهگهرووي رهشاږو دا چووه .
 واته هردار، بهسته به سرشت وبه رهگهي، بهگري شاگريا خهلووږه

خوله ميش، يا خوبهسته گرپهولهگياني شاگروهږ بهرپوه .
 دايکی داران : له دږي ريگهش، هزاران رهش، گوږي پږوکوپږدا مهزراون .

کراونسته بهندي و ههرواش پارږهري سيا چالن .
 بههيواي بههشتي پشتي شم ژيانه وکليلي بههشت وهرگرتن، خهله تاون .

بو ما ټيکي خهبا لږي، له ږيرداردا خوږي بي شاي. ما لان بهتالان دراون .
 پشکو: شهوبههشتي پږه له فريشته، له م دنيا بهي بهرهم دينم .

منالږي کريکاروزه حمه تکيښ، دوورين له شپښ، فريشته من .
 بههشتيشيان شهوه شهبي، بوخويان بي چي بهرهم من .

بهچک له مپهر شهرووخينم، بهگوږي مهچک بههشتي گشتي شهسکيتم .
 وامن شهروم، له پيښاي و شواتم دا شهدهم خوږيم .

لهگدل هزاران رښواري سوور، شهکومه ري له سرريگهي نزيک ودوور،
 سيا چالږي پالږي ريگه، بوره شپه رست و رهشاږو شهکيهنه گوږ،

له نږواني شم دارستان - شهودارستان، شهسرينهوه هښلي سنوور،
 دار له وهستان، ري له لارږي بهرسته کان رزگار شهکين .

وانهوهږي، گشتاخيږي، بهدار شهدين .

دایکی داران : با پیرانمان بیستوبانده ووتوبانه !
کاتی که شام دارستانه ، بکه و پته زئی وله زهک گه زئی ، شهوه شیترو داده مانه .
دواده مانی کئی وکامانه ؟ دواده مان ونه مانی ره شهپرستانه .

پشکو : ریگه پردن ، بوژا بووردن .
دارکدهستان ، نازانن وهستان ، نامردن (گورانی دیم و دیم ، له دووره وه)
بانگهوازی ری ، له قومیشی گوپوه دی .
دهم بدهده متقی بیواردن ، واته خوله زئی وهشاردن .
دایکی داران ! بهیادی بهرزی ریپواران ،
مه هیله شهوه ، دارستانت بکاته خهوه .

سا به هیوای دیتنه وه ! به هیوای هووژی هه بیای دارستان بیستنه وه !
دایکی داران : به هیوای سرکه وهتن ، به هیوای له سرلووتکه ده رکه وهتن !
له دارستان داریک بیژی ، له جیتی دایه سد کج و کوژی .
کج و کوژان ، که لئی بژان دلیر شه بن . به لیک گه بیشتن ، که وتنه زئی فیتر شه بن .
(بهرو دوا شه چن)

ویژه : (دیتنه نیو) : پشکو ، پشکو ! هوی پشکو وتنی ژبانی تو !
بو ریگای سوور گیانی تو . خیرابه ! رابه ! گیانم به قوربانی تو !
بیرو بیزوات هه تا وی ژینم ، پشکو گیانم ! پشکو ژینم !
به ژنت له سر شاسوی شه بهری کولانه ی هه زارانم به بیتم ! ...
پشکو که وتنه زئی ، بو مالان ویا لان دیار بی وایی :
هه ندی له ریگه سووری قرانند ، به رازه بیک له سر بانی کیوی چاند .
نالایک بی : دروشمی خوین ، دروشمی ری .
به له ره ی با ، بهیامی ری ، بو سه بهر زایه کان ببا ، بو چای دارستان
به ری .

بو هر کووی چوو ، ریگه ی خوشه ویستی بی بوو .
فاتی له ریگه سووره که ی ، برده بهر ده رکی هه مالئی ،
ریگه سووری کرده بهرق و بو هه مالئی کیشا تالی .
ریگه سووری کرده زانین وهیوایک ، له هه موومیشک و دلنیک تالی .
بو هه زانندی دارستان گشت ،
له نیوتوشه به ره ی سووری ، توشه ی زانینی بهسته پشت .
هو پشکو ! پشکو ....

(بهرده)

شانگهی ۴ (وهک شانگهی بهک)

سیامند : (سه ره چال ده ردینتی وشفهنگه که ی نیشانه شهگری)
کیت کوژه ! دهنگ شه که ی کوژاوی !

پشکو: رتيوار تيگم

سيا مەند: كەرتت و ن كرده؟

پشكو: كە رتيگەي خوي قەت و ن ناكا .

سيا مەند: ئەمجارە ئەوەتا و ن ت كرده . خيرانەگە رتيهتو وە سەرت چو و .

پشكو: سەرتيگ با بەخي ئەبي ، لە پيئناوي رتيگەبي .

سيا مەند: گەرقسەت راسە وە دەره كەو و ، وەرە و پزەي تەفەنگمەو و !

تپەه رتيەت لي ئەكەمە سەر بە رتيەت .

پشكو: رتيوار تيگ نيم دەوران دەوري رتي نەبينم .

سيا چالي سەرزى هەلئە چەم ، ئەوسايە نوڤەي تپەه رتيەم .

سيا مەند: ئادەي ! بزانم چۆن سيا چال ت بوو ئەگيرتي؟ بەدەنگت دا ئەزانم كە

خوت حەشاردا وە ، ئازاي ئوژي وەرە ئەم لاو و !

پشكو: گەرووستبا م بەكوژتني تو هەلي چەم ، كەوتت " كيت " ميشكتم بەزانم .

بو و ، ئەزانم چي فيئالت بوو رەشا ژۆكرده ، درۆبو و . ئوتە رەشيت پسي

خوتە و نەسيا چال ، نەدزمني بە سووري و بەرووناكي .

سيا مەند: ئەو گوو خواردنەيان بەتوئەدا وە ، ئەگەر ئازاي وەرە ئەم لاو و .

پشكو: تو م خوش ئەوي كەتپەه شي . حەزناكەم بەمري ، بەرەشەنۆكە رسي رەشي .

وەرە رتيگە ورووناكي بناسە ! وەرە بزانە ئەم زيانە چ باسە ؟ !

سيا مەند: زيان با بەخي وەهايي نيه . مەرگيش بوون دوايي نيه ، دواي مەرگ

ئوڤەي زاسين و خوش را بواردنە . بەهەشت هيلانەي كيان شي مەنە .

پشكو: ئەو هەش فريوي رەشا ژۆيه . ئەم دنيا بوئەو ، ئەودنبا بوئويه .

وەرە ئا وەژۆي بەگەرە وە . ئەم زينه لەكيس مەدە و ئەوژينهكە بەمەل خوي دا

بەدەرە وە !

سيا مەند: ئەو فريونيه و قسەي خودايە .

پشكو: خودات ديو و ؟

سيا مەند: مەر توپش كويڤي ؟ نا بيني من كويڤم ؟

پشكو: ئەي لە خوات بيستو و ؟

سيا مەند: نەلە خواخوي !

پشكو: ئەي لەكي

سيامەند: لە رەشا ژۆي !

پشكو: پي نەوتووي خواچوئە ؟

سيا مەند: با ، ئەيكيكي ليوارە پاني لە سەرە ! لەوسەرە ،

دوودەمانچەي لە دوو بەزي كەمەرە .

پشكو: هەزارو ! ئەوانە نا و نيشاني خودي رەشا ژۆن . پوڤرەوداني ئۆن .

سيا مەند: شەيتان ! سەرم لي مەشبوئەنە !

لەم دنيايە خيڤم نەديو و ، بەهەشتيشم لي مەستينە !

پشكو: (دپتەر و و) تاريكي شتيكي زورنا خوتە

سیا مەند: مەبە پێشەوه ، ئەتکۆزم !
 پشکو: (خوێن سارد) تاریکی دا درە ! تیکۆشە ! لە تاریکی دا هەمووشتی بۆشە .
 سیا مەند: چی ؟ نزیك نەکەوی !
 پشکو: وتم ! لە تاریکی دا هەمووشتی بۆشە .
 سیا مەند: بۆشە بۆشە ! من هەمووشتم لایزە ! هێندە بوشا بێم نێه که سەری تێدا
 با دەم . سەر با دەم ئەترسم بە دارو بەرددا دەم .
 پشکو: تۆ کە تووشی سیا شەوی ، ئەی چۆن لە بەرد و بەرزبێهوه دا نا کەوی ؟
 سیا مەند: مەگەر شیت بێ لە بەرد و بەرزبێهوه سەر کەوی ، سەریش نەکەوی دا نا کەوی .
 پشکو: ئەی چۆن نا کەویە چالەوه .
 سیا مەند: کە هەر لە نێو چالدا ژیا م و دەرنه هاتم ، ناش کەوه نێو چالەوه .
 لێرەش سەر و دەس و قاچم با نا دەم ، نەوهک بە دا رو بەرددا دەم .
 پشکو: سا بێتی ، بە دەسی خۆت ، گۆز نیکت کەندوه لۆ خۆت ، هەر بەزبێهوه ،
 تۆ چوویتی ، ئاگات نێه لە رووناکی ورەنگ و رێگە . دەی ئەوه کە یی ئەلێن
 ژیا ن ؟ !
 سیا مەند: ئەو رەنگی من نا سێوه رەش بێه ، کە تا کە رەنگە و زوورتری نێه .
 رێگەشم رێگە دنیا ی مەرگە ، بڕوم و نەرۆم ، پێدا شەرۆم . کاتی کە من چاوم
 نەبی ، با هەر رەنگ و رێگە نەبی .
 پشکو: رەنگ و رێگە هەر شەبی ، توش ئەتوانی چاوت هەبی !
 سیا مەند: (بێ بڕوا یانە) هە ! چاوم هەبی ! (هەلئەسێتەوه)
 پشکو: بەلی ، شەبی ! کام دەردە دەرمانی نەبی ؟ !
 سیا مەند: بەهێوای بوج خوم فریو نا دەم .
 چاوم تەنیا لای خودایه و پاش مردن بێم ئەدا تەوه .
 پشکو: ئەو هێوایه خۆت هەتە فریوه . لەم دنیا یه چیت نەدی قەت نەت دێوه !
 وەرە دەری لە چالی، لە هەردو بەرد و دار ئالی !
 وێستی بێنیت پتەوهی ، حەزت لە چوولان و رێگە و لەم و لەوهی !
 کاتیکت زانی ، کە بێت و بێتە دەرمانی و بە چاوی خۆت شەروانی .
 سیا مەند: (سەر با ئەدا) لەکوی بزانم ! ئەم قەه و باسە ، کامی راسە ؟
 پشکو: لەوێ کە هەر بە چاوی خۆت بڕوانی ، رەشا ژو ، توی ، بوخی شەوی .
 چی قەه هەبی ، وەها شەبی ، بەرز و هەندی خوی تێدا شەبی .
 من تووم بوخوت شەوی و خوشتم شەوی .
 تا سێنەوهی هەموو زانی ئەم ژیا نە دلم ناسرەوی .
 سیا مەند: نا زانم بو ؟ نا زانم بۆ ؟ ئەم لاییشی و بڕوام پتەوه ئەتەوه قەدی تو .
 پشکو: کەوا یه دلنیا بە و لە و چالە دەری
 دەسم بگرە (دەسی بۆرا ئەکیشی) ریمان و الە بەرئ .
 لەگەلتام و چاوت بو ساق ئەکە مەوه .
 ژیا ن هەر شە مەبە و مەسا چینه بەکە مەوه ... دەسم بگرە !

پيشه‌نگ ۶

سيا مەند: (دەس ئەگەيرىۋە دەسى پشكوشەگىرى) لەمەتالترنابى ، شىكىم نىيە لە دەس دابى !

پشكو: (بەتفەنگ وگوجا ئەكەو ، سيا مەند لەچالەكەى دەرئەكشى)
وەرەدەرى ، ھەنگا وڧىرە! بەك ! (ھەنگا وئەنن)
دوو! ... سى ! ...

(بەھەنگاوى سېھم تەقەبەر زەبىتەو ھەردووئەكەون ، رەشا زوچەك بە دەس ، بە پېكەننەو لە لای سیاچالەكەو دى ورەشولى لە دوايە ، كە بە تەشك وچەكەو ھەر وەك سیا مەند وايە . رەشا زو بەپەتېك بەدواى غوى دا راي ئەكشى)

رەشا زو: (بە ئىشارە بەكوژراوكان - بەقاي پېكەننەو) ئەو پەسە
سزاي لەپاسا ترازان !

(بەرەشول) بچو جېگە سیا مەندەو و وەك ئەو مەبە !

رەشول : بەلى قوربان !

(دەس وپەل ئەكوتى بىروا تەچالەكەو ، رەشا زوگوجا ئەكەى سیا مەند
ھەلئەگىرى وئەى داتى)

رەشا زو: خوچاوت نىيە ، چارەنووسى ترازان لە سیاچال بېينى . گویت ھەبە و بى بېسە وپەندى لى بگرە ، وەرە تى بچو! چى لەم رېگە رابوورد بېكوژە . سەرەنجامت بەھەشتە ، نەى كوژى كوژراوى . لەچال دەرھاتى تووشسى كارەساتى .

(بەلى ئەگىرى بەرەوچالەكەى بەرى ، پشكو سەرھەلئەبرى ، نىشانەئەگىرى .
تەقە دى ورەشول ورەشا زو ئەكەون ...

ويژەر دېتەنىو ، سەرى پشكوھەلئەبرى . نىچاوانى ماچ ئەكەتەو .
ئەروا تەو جېگە ھەمىشەبېكەى غوى)

وہ ويژەر : ئەمرو بېستم ، مالى پشكو ، كەوتەبەرھېرى رەشان .

گوئى لەمستان ، لەخوشك وبراودا يک وبابى خوروشان .

ئەوئەندەيان لە بابى دا ، بەشا زارمرد ... پەيمان چەكى بەچارەکرد :

پەلامارى دا بە دژمن ، پېنجى كوژتن ، جا خوشك ودايكى ھەلگرت وھەلاتن .
شوبنەپاكەى پشكوپان ھەلگرت وھاتن .

(گورانى " رېگات رېگامە دلنېام " دەس پى ئەكا . لەمەوداى دادايەك
وبراوخوشكى پشكودېن ، بەكەبەكە پېشانى ماچ ئەكەنەو ھەرىبەكە چەكى

لە داكەوتەوكان ھەلئەگرن وئەى كەنە شانپان .

ويژەرىش چەكى چوارەم لەشان ئەكا . بەرىزۆ ئەوئەستن)

ھەرچوارە : (بەكەتەنگ - دواى كوژرا نىيەكە)

" ھەردا وھەردم كرد دەشت وكوؤ
لە دارستان لەكانى وئاو
نا مەزىرېتى گەرام بوؤ توؤ
لەگشت لاتوؤم ھا تەبەرچا و
بىرسىم سوؤراغى چا وەكەت

شامانجت نامانجه نارام ریگات ریگامه دلنیا م**

ویژه: ره سازو بهک کوزراوه، سیاچالیک گیراوه.

بهلام ریگه دریزه‌ی هدیونا بریندهوه.

له دهور ری دا هیشناگه‌لی سیاچال ماوه.

خهلکینه! شسته تازه سهره‌تای شورشیکی به‌تینه!

شورش به خهلک سهرشه‌کوی، نهک به‌بهک قاره‌مان ودوو،

به‌بی شیوه ری کر کهوتوه، دارستان خهوتووی خهوتوه

ده راپهرن! چهک ههلگرن! هه‌موو، هه‌موو!

ریگه‌ی سوور ری‌تانه، تینووی چرپه‌ی بیتانه

(هووره‌ی بای دارستان دی)

دایکی داران (له نیو بینهرانه‌وه دی)

خهلکینه! دارستان، پاش‌هزاران سال وه‌ستان، کهوتوری

به هووره خهریکه دی.

ده راپهرن! وادارستان راپه‌ریوه.

با پیرانمان بیستوو‌یا‌ته و توویا‌ته!

کاتی که شام دارستانه: بکه‌وتوری ولهره‌ک‌گیری، شه‌وشیتر دوا‌ده‌مانه.

دوا‌ده‌مانی کی وکامانه؟ دوا‌ده‌مان ونه‌مانی ره‌شهرستانه.

ده، دانیش‌توان! ده، بینهران! هه‌سنه سهری!

وه‌ویژه: ههل‌سنه سهری! (بینهران ههل‌شه‌سته‌وه)

له‌گه‌لما بیلینده‌وه!

به‌چه‌کمان له‌مهر شه‌رووخ‌تین (شه‌یلینده‌وه)

به‌گوری می‌شک و مه‌چه‌کمان

به‌هه‌شتی گشتی به‌ره‌م دینین!

(پهرده)

رسکا‌ندن = آفریدن

فرچه‌ک = سلاح برتایی

لی = اما

شه‌وجه = احتیاج

ره‌پرا = دگماتیک

پارگروز = آتش‌افروز

فاق = فرع، اشعاب

۱۳۴۵/۵/۵

* - شه‌وه هونراوه‌ی شاعیریکی نه‌ناسراوه.

سرود پیکی

خه پتانی خو پین

پی گه پستوو له وهونه مه ندانه بوو که دست وهستی خولقینه ری خوی ته نباله خدمت تا مانجی بهرزوهیوا به خستی دا خسته کارو کاتیک له نه مه نی ۱۵ سالی دا له سر بیبری بزبوی که و ته زیندا نیی پاریزه رانی جهل و سه رما بهی شیملامی، به هوبیری نانی زیندا ن به پیکه ری "هلو" ی دروست کرد و به نیشا نیی وه ری بهرزی له زیندا نه وه کردیسه دیاری بوها وری بانی پیشه رگه ی کومله .

ها وری که ریم بوهتا هتا به له تا مانج وهیوا و سروده کا نمان دا زیندووه .

بزی بادی بهرزی •

به دا خوه ها وریی هونه مه نند که ریمی فته چی ، شه ندا می چالاک و تیکوشه ری کانوون له نا وچه ی بانه روزی دی جوزهرانی شه سال ، له شه ری فارمانا شه پیشه رکه کانی کومله دا له دزی هیزی دا کیر که ری جمهورری شیملامی ، کیانی بهخت کرد .

ها وری که ریم جهنگا وه ری ریگی ری زکاری کربکاران و بهت مه پنه تان بوو ؛ وه به دریزایی ژبانی خه با تکارانی تا مانج وهیوا کانی شه وان ، سروددی سه رلیوی بوو .

ها وری که ریم ، سرود بیژی دهنگ خوش ، هونه مه ندی خه خوش ، گرافستی له لم ره نکین و به پیکه رتانی تازه

خوششاھو پىستىت

شا زىزە كەم
 خوشەو پىستىت بوو تە شا وازىكى دىل و
 لەگەر ووى وشك و بى دەنگما
 راوەستاوہ ... !
 شاى بو شا عىرىكى تازە
 گۆران ئاسا ،
 كەبتوانى ئەم ئاوازە
 گىر خواردوہ
 بەشعەرىكى تەزو سادە
 راپسكۆنى ،
 تاكوونىش بىنىمە سەر
 تەلى كەمانچە يەك غەمگىن
 ھەتا ھەموو دلدارىكى
 ۋەكوو منى لە خوڭبىزار ،
 بەتاسوہ ... !
 گوئى لى بگرى و
 سەر تاپاى پزما تەمىنى
 مژدەى پىكەنىن بىگرى !

ژهنگ

نازدارهكهم
وامن شهزۆم ، ناسۆروخهم
بهجی ديلم ...!
شهزۆم ، شهزۆم
شهزۆم بهرهو
لووتكهی چیا
شهزۆم بهرهو
دارستان و باخ وکانی
بهرهو رووی با
نازدارهكهم
وامن شهزۆم ...
فلیمی ژهنگاوی کۆنم بهجی ديلم ، واهشهزۆم...
ديسان ويلم
بهدوای قژی زهردی خورا
بهدوای سرماي ههژاران
ريکه نهگرم ... !
گهر پرسی یان کوا له کوی یه؟
بلی رۆی و نهی ویست بمری !
گهر بیتهوه
ههندی نان و
گوللهی پێ یه !

ههژان ههروامی

” بۆلۈكى بەيانىك لەسەرنەكە رۆز “

هاورئى يانى ريگاي پرېرەنجى دوور ،
بەچا و بىرو ھەست ، جەسوور
لەژىنى سەراسەر سەرفەرازی ،
پرلە بىزەى وزەو دلنەوازی ئىوھە

ئەم بەيانىھەش
دلى پر ھەست و سوزى من
توندوتوند لىدەدا و
دەنەم دەدا ، پرېدەل ، بەدەم
بانگ بکەم .

”دلى من لەچاوى ئىوھەدا
بىرى من لەتاوى ئىوھەدا
ھەست وگىانى من
لەتاوى ئىوھەدا “

بەدل ، بەبىر ، بەھەست وگىان
بەگشت و جوودى بەك ئىنسان
خوشم دەوین

ئىوھە ترووسكەى بەر بەيانى شەوشكىنى ژىنى نوین
ئىوھە رىبوارى قىن لەكولى رەنجى بى ژمارى دوین
ئىوھە پاراوترىن سروودى ناتەواوى ئاگرىنى عەسرى نوین..

ئاپارو خوشى

شەي كرىكار
 شەي مرۆقى زنجىروكار!
 ۋا سەد سائە وسائىكى نوئ
 زۆزى ئىمە ...
 ھەل دەسوورى
 خەبات دەكەين!
 ھەول دەدەين!
 ھېشتا خۆرى ئەم ۋلاتە
 باش نابزوى
 شەو تابەيان كار دەكەين و
 مائىدوودەبەين .....!
 ھەر ۋەك بارائىكى خوزو بەتا و
 ئارەقە و خويىن
 بەگيانماندا تى ئەپەزى
 پاشى دەنگى و ھەوانە ۋە
 ھەموو بەرى رەنجى ئىمە
 بە بادەبىرى!
 جابۆ ئىمە!
 بەك نەگرىن و
 ھەرچى سەرمايەدار ھەيە
 لىگۆز نەنرى

فەرھاد خەتايى

شریٲٲک له گۆرانى بٲکانى هونٲرمٲندى دٲنگ خۆش هاورى "ابوبکر له گزى"
بٲلوكرا وه كه ١٥ گورانى له سٲر تۆماركرا وه.

١ تاگرى دوورى	٤ هوشوانه گيان
٢ كوردو گهلو	٧ نه وروزانه
٣ نه به ز	٨ فه وزيه
٤ ئه يارى شيرين	٩ گولى مه به ست
٥ سووره گول	١٠ موسيقاى شه وين

شا واتى سٲر كه وتنى بٲوده خوا زين وهى وا دارين له داها توودا به رهمى زيا تر
بغولقٲينى.

بٲو پيشه نك نامه بنووسن !

له سٲر ئه و به رهم و نووسراوانه ي كه له پيشه نك دا چاپ ده كرتين،

هٲر زه خنسه و پيشنيارتىكتان هه يه بٲومان بنيرن . ئه مه گوٲاره كه مان

هٲرچى كه شه دارتر ده كسا .

هه‌نگاو ییکی تۆ

ئهم ژماره‌یهی "پیشه‌نگ" له‌زیرجا پ‌دا بوو که له‌لایهن ه‌ا وری یانسی "کا نوونی ف‌رهه‌نگی لاهووتی" به‌وه نام‌یه‌کمان به‌ده‌ست‌گه‌یشت، ه‌ا وری پ‌ان ه‌روه‌ها نوسخه‌یه‌ک له پلاتفورمی "کا نوونی ف‌رهه‌نگی لاهووتی" و بروشور ییکیان بو نا ر‌دووین که نیشا نده‌ری به‌شیک له ف‌ه‌عالیه‌ته‌کا نیشا نه .
 کا نوونی ف‌رهه‌نگی لاهووتی که له‌ده‌ره‌وه‌ی ولات پ‌یک ه‌ا توه له‌به‌شیک له پلاتفورمه‌که‌ی دا ده‌نووسی :

.....

"۲ - ناوی کا نوونی ف‌رهه‌نگی لاهووتی " وه‌بیره‌ینه‌ره‌وه‌ونیشا نده‌ری ریز گرتنه‌له‌یه‌که‌مین شا عیری شیرانی که رووی کردوه‌ته‌شه‌ده‌بیاتی کریکاری ، وه‌بنه‌ره‌تی ترین سروودی کریکاری یاتی سروودی "نه‌نترنا سیونسال" ی شاره‌زایانه وه‌رگیرا وه‌بو فارسی .
 وله‌به‌شیکی تری ئهم پلاتفورمه‌دا نووسراوه :

"۵ - ئهم کا نوونه له‌هه‌مان کات‌دا کا نوونیکه که شه شیرانی یانه‌ی بروایان به‌نا مانچه کومونستی به‌کان هه‌یه دایان م‌زاندوه وه‌ره‌به‌م بونه‌وه شه‌یوه‌ندیکی به‌ه‌وی هه‌یه هم له‌گه‌ل شیران وه‌م له‌گه‌ل ئا مانچه کومونستی به‌کان ، شه‌م خوی له‌دیار بیکردنی شه‌رکه‌سه‌ره‌کی به‌کاندا و له‌دا رشتن و به‌ریوه‌بردنی شه‌رکه‌کانماندا ده‌وریکی گه‌وره‌ی هه‌یه ."
 شیمه وپرای شه‌وه‌ی به‌بونه‌ی بیک ه‌اتنی "کا نوونی ف‌رهه‌نگی لاهووتی" به‌وه پ‌یروزبایی له‌دا مه‌زینه‌ران‌ی ده‌که‌ین هیوادارین بتوانی له‌گه‌شه‌پ‌دانیسی ه‌ونه‌ریک دا که رووی له‌ژیانی کریکاران و زه‌حمه‌ت‌کیشان وه‌م مو به‌شه‌ریه‌تی زور لیکراوه ، هه‌نگاوی سه‌رکه‌وتوانه‌هه‌لگری ، ه‌روه‌ها هیوادارین له‌دا ه‌ا تودا به‌یوه‌ندیکی نزیکترمان به‌یه‌که‌وه هه‌بی وزیا تریه‌کت‌رینا سین وینا سینین .

پیشه‌نگ

وینه‌ی دوول‌په‌ره‌ی بروشور ییکی "کا نوونی ف‌رهه‌نگی لاهووتی"

حقیقت متحد میکند

کاری از کانون فرهنگی لاهوتی

"DIE WAHRHEIT EINIGT"

ای ابر سپید من
رگباری زن بر میهن
گرد از رویش شوی ، از سوی من
به هر زخم شکنجه صد بوسه زن
ای سرو برومندم
زخمت را من می‌بندم
با هر زخم تو در سینه‌ات
فروزان تر شد آتش کینه‌ات
سلام ، ای گل ارغوان
سلام ، میهن خونچکان
سلام ، سلام ، سلام ، سلام ، سلام
بر تو دیگرکننده جهان

ای ابر سپید من
رگباری زن بر میهن
خندان برق از چشمان برافشان
که افتد رخنه در حصار ددان
دوزخ شد هر آبادی
در مسلخ شد آزادی
اما خورشیدی کز خاوران
درد ، آرد نوید جنگاوران
سلام ، ای گل ارغوان
سلام ، میهن خونچکان
سلام ، سلام ، سلام ، سلام ، سلام
بر تو دیگرکننده جهان

DIE WAHRHEIT EINIGT

Lieder u. Texte
von Brecht u. a.
AUF PERSISCH !

18.12.1987

19 Uhr 30

Aula Fachhochschule Nordweststadt - Frankfurt/M

پیشنهاد ها و انتقاد های خود را از طریق آدرس زیر با ما در میان
بگذارید :
Kontaktadresse :

Lahuti Kulturverein
Postlagerkarte
Nr. 043547 C
6000 Frankfurt/M 90

وهدای نامه‌گان

● خوبنریک به‌ناوی "ربباز" شیعریکی خوی له‌زیرنیشانی "هوخه‌لکینه" دا بسو ناردووین . شیمه ویرای سیاس‌لهو هاوری بهی پیشه‌نگ ، ههول دده‌ده‌بـــــــن شیعره‌کهی له زنجیره‌به‌ک دا له‌گه‌ل کومه‌لیک شیعری ترکه به‌ته‌ما بین بـــــــلاوی بکه‌بنه‌وه ، چاپ بکه‌بین .

● کاک قادرزاکا و له‌نامه‌به‌کی سه‌میانه‌دا ، ویرای گوزارشیک لـــــــه و شه‌رکانه‌ی که بوکان نوون ... جی به‌جی ی کردوون ؛ به‌شماره‌ی کردوه که له‌سه‌ر شه‌وت‌ه‌رح ووبنا نه‌ی که له به‌شتی پیشه‌نگ دا چاپ ده‌کرین ته‌وزیح وشێ کردنه - وه‌به‌کیش بو خوبنهران بدری .

شیمه به‌یونه‌ی شه‌و دلسوزی به‌ی که‌کاک قادرزاکا و له‌پینا و بـــــــلاو کردنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌سکانی کانوون ... وه‌گشتی به‌ره‌پی دانی هونه‌ری شورشگپرو کریکاری داده‌یکاپه‌به‌دل سیاس ده‌کهن . به‌یاره‌ت به‌پیشنیاره‌که‌شی ده‌بــــی بلی بین به‌پیی قا‌عه‌ده هه‌رپه‌سته‌روه‌ه‌رحیکی هونه‌ری ده‌بی له‌خوی دا شه‌و به‌یا مه‌ش به‌نوبینی که هونه‌رمه‌نده‌که مه‌به‌ستی بووه ، جا شه‌گه‌ر کاک قادربــــی وایه له‌م با به‌ته‌وه کم وکوری مان بووه ، شه‌وا به‌شنیاره‌که‌ی مان چاپ کــــرد هه‌تا هاری یانی به‌شی "طراحی"یش بیخوبینه‌وه .

● له‌لایهن براده‌ریکه‌وه به‌ناوی "خوله" شیعریکه‌مان به‌نا و نیشانی "مژده" به‌ده‌ست‌گه‌بشت ، ویرای سیاس‌له‌ها وکاری کاک "خوله" شه‌وا شه‌م کوبله‌به‌مان له‌شیعره‌کهی هه‌ل به‌زارد :

له‌گه‌ل تومه کوبله‌ی کاری

شه‌م زیانه !

شه‌وسپه‌ده‌ی

وا ده‌میکه دووچاوانتی گه‌ش کردووه :

به‌م زووانه له‌ناسووه

ده‌رده‌که‌وی !

شده سپيده

مژده زینکی ناسوده

دهینتی بو بی لانهکان

بو چه ساره و زین تالهکان :

دهرده کهوی !

● هونراوی "لاوانوه" له شیعری کاک هه لگوردی رضایی بدهده ستمسان گه‌بشت ، له‌گه‌ل ریزمان دابوکاک هه لگورد ، شیمه به‌هیوا این بهم زوانسه ژماره‌یه‌کی تایبته‌تی به‌یادی هاورى و رابه‌ری شهید دکتور جعفر شفیعی دهر بکه‌ین شه‌گر گونجاله‌و ژماره‌یه‌دا له شیعره‌که‌ی کاک هه لگورد که‌لک وه‌رده‌گرین .

● خویندیه‌که له مها باده‌وه به‌ناوی "حاجی کاکه‌ره‌ش" له‌نامه‌یه‌که‌ی دلسوزانه‌دا پرسپاری لی کردووین که ژماره‌ی ۵ ی پيشه‌نگ بوچی دهرنگ درچوو بو تایبته‌تی به‌کی شه‌بار نه‌بو؟

به‌سپاسوه له‌کاک حاجی وه‌به‌هیوا ی شه‌وه که‌نا مه‌مان لی نه‌بری ، ده‌بی بلی ین سه‌ره‌کی ترین هو له‌دهرنگ دهرچوونی پيشه‌نگی ژماره‌ی ۵ دا که‌م و کورتی مانه له شیمکاناتی شینتشاراتی دا ، ده‌نا شیمه‌ش پیمان خوشه مه‌ودای دهرچوونی پيشه‌نگ له ژماره‌یه‌که‌وه بو ژماره‌یه‌کی تر شه‌وه‌نده له‌که‌ نه‌کیشریته‌وه ، سه‌بارت به‌به‌شی دووه‌می پرسپاره‌که‌شت ، هه‌روه‌ک خوشت ده‌زانی شیمه له‌و ۵ ژماره‌ی بلاو گراونه‌وه ژماره‌یه‌که‌مان ته‌رخان کردبووبو یه‌که‌ی شه‌بار ، شینتاش شه‌گره‌بو مان بکری وله‌باری شیمکاناتی شینتشاراتی به‌وه ده‌ستمان نا‌وه‌لاتر بی ، بی شک دا وایه‌که‌ی توش بی وه‌لام نا‌میتینه‌وه .

● له‌لایه‌ن کاک "ئاریسان" نامه‌یه‌ک و شیعریکه‌مان به‌ناو شینتاشی "خوشه‌ویستیت" بده‌س گه‌بشت ، که‌له‌م ژماره‌یه‌دا شیعره‌که‌ی ده‌خوینینه‌وه . کاک ئاریسان له‌نامه‌که‌ی دا ره‌خه‌ی لی گرتووین و نووسبو به‌تی له‌ه‌در ژماره‌یه‌کی پيشه‌نگ دا نا‌بی زیاتر له‌یه‌ک به‌ره‌می نووسه‌ریا شایه‌ی عیبه‌ت . . . چاپ بکری چون شه‌وه شیرازه‌ی هونره‌ی پيشه‌نگ تیک ده‌دات .

ویرای سپاس بوکاک ئاریسان ده‌بی بلی ین شیمه بوچاپ کردنی هه‌ر به‌ره‌میک له پيشه‌نگ دا به‌ره‌وه‌ی بچینه‌سه‌ره‌وه که‌شم به‌ره‌مه‌هی کی‌یه ، سه‌یری نا‌وه‌روکی ده‌که‌ین ، دیاره‌له‌نیوکومه‌لیک به‌ره‌م که‌بو هه‌ر ژماره‌یه‌که له بده‌ده‌ستمان دابه‌باشترینیان هه‌لده‌بیزیرین ، شیمه‌ش زورمان بی خوش‌ده‌بی روزیک بی له نیوده‌یان وسه‌دان به‌ره‌می باش و به‌هیسه‌زدا بکری ین وه‌در ژماره‌یه‌که به به‌ره‌می ده‌یان که‌سه‌ده‌وله‌مه‌ند بکه‌ین .

● هاورى سلیمان قاسمیان (کاکه) له‌دهره‌وه‌ی ولاته‌وه له‌دوونا مه‌ی خوشه‌ویستا نه‌دا ، ته‌ولی بی داوین که له‌مه‌و دوا ها وکارى نیزیکی پيشه‌نگ بکاونا مه‌مان لی نه‌بری ، له‌گه‌ل نامه‌کانیش چه‌نده به‌ره‌می شیعروچیره‌وکی - به‌کوردی و فارسی بونا ردووین .

شیمه‌له‌گه‌ل سپاس بو هاورى "کاکه" به‌ره‌مه فارسی به‌کانیمان دا به‌

پیشه‌نگی فارسی . ههول دده‌دین له‌باقی به‌رهمه‌کانیشی له‌کاتی‌خوی دا
وه جیگای خوی که‌لک وهر بگسربین .

○ هاری شه‌به‌ق دوونا مه‌و دووشیمرو کورت‌ه‌چیروکیکی له‌زیرناوی
"کمونیسیم کارگری" دا بویناردووین به‌سیاسه‌وه له‌هاری شه‌به‌ق له‌مزمساره‌ی
پیشه‌نگ دا شیعی "بوللیلی بیانی یه‌ک له‌سه‌نه‌که‌روز" چاپ‌ده‌که‌یسن .
به‌داخه‌وه شیعی "بۆنیگای چاوی کچیکی لادی بی" به‌هۆی لاوازه‌بوونییه‌وه‌شی‌اوی
چاپ‌کردن نه‌بوو . هه‌روه‌ها کورت‌ه‌چیروکه‌کشی چ له‌باری هونه‌ری به‌وه‌ وچه‌ له
باری ناوه‌روکه‌وه‌بی هیزه‌و بوبلاوکردنه‌وه له‌پیشه‌نگ دا نا بی .
هاری شه‌به‌ق له‌ هه‌ردوونا مه‌که‌ی دا سه‌بارت به‌چونه‌تی چاپ‌کردنسی
شیعی "شلییر" له‌پیشه‌نگی زماره‌ن داره‌خه‌ی لی گرتووین ودا‌وا‌ی کردوه‌ که
نا‌وی شه‌و له‌زیڤر شه‌وشیمره‌ پاک بکه‌ینه‌وه چون به‌شیعی‌ری خوی نا‌زانی .
شیمه‌له‌به‌ر شه‌وه که نا مه‌کانی هاری شه‌به‌ق هیندیک بو‌چوونسی
نا‌دروستی له‌سه‌ر شیعتیدا به‌ پیمان باش‌بوو هه‌رچه‌نده‌به‌گورتیش بی وه‌لامیکی
بی بده‌ینه‌وه .

شه‌مجار شه‌گه‌ر بچینه‌سه‌رنا مه‌که‌ی هاری شه‌به‌ق ، به‌رله‌هه‌مووشت‌چا‌وله‌توو‌ره
بوونه‌که‌ی ده‌نووقینین ونه‌ک له‌ خه‌نای شه‌وبه‌لکو هه‌رها‌وری و‌خوینه‌ریکی ترکه
ره‌خه‌مان لی بگری . به‌پیشنیا‌ری باش‌یا‌ر مه‌تی مان بکا ، ملمان له‌موو
باریکتره ، جا‌ئیستا که‌ها‌وری شه‌به‌ق شه‌م قسه‌به‌ی لی وه‌رگرتین با‌وه‌لامسی
نا مه‌که‌ی بده‌ینه‌وه .

سه‌رنا با‌له‌سه‌ردا‌وا یه‌که‌ی خوی که‌ده‌لی "نا‌وی منی له‌زیرپاک بکه‌نه‌وه‌وبه
شیعی‌ری خومی نا‌زانم" قسه‌ی خومان بکه‌ین . هاری شه‌به‌ق هه‌رله‌به‌ر شه‌وه که
هه‌موو شیعه‌ره‌که‌ پیمان چاپ‌نه‌کردوه شه‌م دا‌وا‌به‌ دینیته‌گور . شیمه‌روونسی
ده‌که‌ینه‌وه بوله‌شیعی‌ری شلییره‌شه‌و چه‌ندکوپله‌به‌مان هه‌ل بزارده . به‌لام‌لیسه‌دا
هه‌ر شه‌وه‌نده ده‌لیبین که‌نا‌گری نا‌وی هاری شه‌به‌ق لی پاک بکریته‌وه‌و هه‌ربه
شیعی‌ری شه‌وی ده‌زاننن به‌لام دیا‌ره هه‌موو شیعه‌ره‌که نه‌ه ، وپیمان وایسه
ده‌به‌تی هاری شه‌به‌قیش شه‌وجه‌قه‌مان بو‌به‌لمینی که شه‌گه‌ر شیعی‌ریک نه‌گونجا
هه‌مووی چاپ‌بکری وشیا‌وی شه‌وه نه‌بوو . چه‌ند کوپله‌به‌کی لی هه‌ل بزیربین که
به‌ته‌نیا مه‌عنای ته‌وا‌و به‌خشی هه‌روه‌ک شیعه‌ره‌که‌ی شه‌و له‌وقا‌عه‌به‌به‌ پی
به‌ری نی به‌ . لیره‌دا‌به‌ که‌شیمه‌و هاری شه‌به‌ق به‌دوو‌شیه‌وی بو‌و‌چوون لی‌ک
جیا ده‌ینه‌وه .

هاری شه‌به‌ق له‌نا مه‌که‌ی دا‌ده‌لی : "من له‌شیعه‌ردا‌زورده‌ریه‌تی قالیبسی
جوان ونظم ... نیم به‌لکومه‌به‌ستی سه‌رکیم ته‌کان بو‌بیرکردنه‌وه له‌سه‌ر
واقع ، سه‌رنج وگه‌ران وچوون بو‌زاننن ، بو‌هستان وگورین "ه . شیمه‌ له‌گه‌ل
مه‌به‌سته‌که‌ی دا‌هه‌ین به‌لام بی ده‌ربه‌سه‌به‌که‌ی نه‌ته‌نیا به‌باش‌نا‌زاننن به‌لکوو
پیمان وایه شه‌گه‌ر قه‌راروا‌به شه‌ومه‌به‌سته‌ی شه‌و کاری بو‌ده‌کا‌وقه‌ول وایه به‌

پيشه‌نگ ۶

هونهر قوٰلى لى هلمالى ، ناکرى ، مه‌گه‌ر شه‌وهى ئه‌رزشى هونه‌رى هه‌بى ، شيعه‌ر وه‌ختيک له هه‌موو مه‌تنيکى شه‌ده‌بى وسياى هه‌لدا و بېردى که هه‌ت‌مه‌ن ، قالمبى جوان ، نظمى گونجاو ، وشى ، پېرپېزو شاهه‌نگ داروله‌گوى بان سووک ، هه‌ستى ناسک ، تصوير و تشبیه و استعاره‌ى جوانى تېداىبى ، شه‌گينا شه‌ومه‌به‌سته‌ى شه‌و باسى کردوه هه‌موو که‌سيکى خاوه‌ن قه‌ريحه ده‌توانى بوى بنووسى به‌لام شيعه‌ر نه‌بى . جاله‌سه‌ر شه‌م شه‌سه شيعه‌رى شلير - که‌نزیکه‌ى ۹۰ بېت به‌وو - له زور جيگا له سه‌ره‌تايى ترين قا‌عه‌ده‌ى شيعه‌رلاى دا بوو ، نه‌زمه‌که‌ى شېوا بوو ، وه‌زنه - که‌ى لاروله‌وېر بوو ، زو‌ديف و قافيه‌کانى تېک چر زا بوو ، هه‌ر بويه به‌باشمان نه‌زانى هه‌مووى چاپ بکه‌ين ، به‌لکو هه‌تېن نېويه‌نېو ، کوبله‌به‌کوبله گول بېرمان کرد - بى شه‌وه‌ى مه‌عنا و مه‌فه‌وومى شيعه‌ر که بگورى ، بى شه‌وه‌ى به‌باشمان که مه‌به‌ستى شاعير بووه له‌چاوى خوينه‌رى به‌شارينه‌وه - چاپمان کرد . هاورى شه‌ه‌ق له‌به‌شيکى ترى نامه‌که‌ى دا ده‌لى شيعه‌رى شلير چيروکه شيعه‌ر و شه‌گه‌ر هه‌مووى سه‌رجه‌م چاپ نه‌کرى ، به‌ته‌واوى له مه‌عنا ده‌که‌وى و مه‌به‌ستى شاعير ناگاته گويى خوينه‌ر ، وه شه‌وه‌شى کردوه به‌ده‌ليليک که نه‌ده‌بوا شه‌و شيعه‌ر هېچى لى بقرتى .

شيعه له‌وه‌لام دا ده‌لېين چيروکه شيعه‌ر ته‌عريفى تا بېت به‌خوى هه‌به‌ولېره‌دا ناگونجى له‌سه‌رى بچين ، هه‌ر شه‌وه‌نده ده‌لېين که شيعه‌رى شلير چيروکه شيعه‌ر نى به ، به‌لکو ده‌مه‌ته‌قه‌به‌کى روما شتيکانه‌ى شاعيره له‌گه‌ل ده‌شتيکى شه‌م کوردستانه وله ده‌مه‌ته‌قه‌به‌دا شلير هه‌ر گويگه‌ر وشاعيريش له‌نا و قه‌سه‌کانى دا هينديک سه‌بار ته‌به بېرو بوو چوونه‌کانى خوى قه‌مه ده‌کا ، سه‌رجه‌مى ناوه‌روکسى شيعه‌رى شلير ده‌کرى تا واخولاسه بکه‌ينه‌وه ، شاعيره له‌گه‌شتيکى خوى دامېوانسى ده‌شتى شلير بووه ، هينديک به‌طبيعت هه‌که‌ى هه‌لده‌لى ، به‌رسيارى لى ده‌کا بو و ويران بووه له‌حاليک دا جارى جار ان شاه‌دانى بووه . بوچاوى گانى به‌گهان سيمان کراون ؛ دوايه هه‌والى پارانى خوى لى ده‌پرسى که له‌داوينى شاه و نه‌که‌روزدان ، پاشان به‌شلير ده‌لى دنيا هه‌روانابى که "دارا" يان خاوه‌ن و خواين و تاوانکارى و شه‌ر بفروشن ، به‌لکو ده‌بى "هه‌زاران" ده‌بى به‌ده‌نه‌سه ده‌ستى به‌ک و ديمه‌نى جيهان بگورن ، له‌کوتايى دامال تا واپى لى ده‌کا چون خه‌ريکه روز ده‌بېته‌وه "

شيعه له خوينه‌رانى پيشه‌نگ ده‌پرسين شايا شه‌وجه‌ندکوبله‌به‌ى که له‌سه پيشه‌نگى دا هاتوون هه‌موو شه‌وبه‌يا مه‌ى شاعيره‌به‌گويى خوينه‌ر ناگه‌به‌شن . به‌ برواى شيعه ته‌نبا له‌دريزى شيعه‌ر که کم بوته‌وه ده‌نانا وه‌روکه‌که‌ى هه‌ر وه‌ک خوى ماوه .

له‌کوتايى دا و بېراى سه‌رکه‌وتن بوهاورى شه‌ه‌ق ، هېوادارين نامه‌مان لى

نه‌بى .

۸۱

بەرھەمی ھونەری

شیئەر چیرۆك شانۆگەری وینە

کاریكاتور و... بو پېشەنگ بنیرن.

- تکایه له هەر نووسراوه بێک که بوئیمه‌ی دهنیرن نوسخه بێک لای خوتان را بگرن چونکوو هیچ نووسراوه بێک - ج له بېشهنگ دا جاب بکری وج جاب نه کری - بوخا وه نه گه‌ی نا نیردریته وه .
- هه‌ر به‌ر هه‌میک که بوئیمه‌ی دهنیرن شه‌گه‌ر بېشته‌له‌ شوینی دیکه جاب کراوه بومان بنووسن .
- هه‌موو نووسراوه بێک دینینه‌ سه‌ر رینووسی " بېشه‌نگ " .

خوینه‌رانی به‌ریژ ،

دۆستان ولایه‌نگرانی هونه‌ری کرێکاری !

کانوون بو‌به‌ره‌ و پېش بردنی شه‌رکه‌کانی ،

پېویستی به‌ یارمه‌تی مائی ئیوه‌ هه‌یه‌ ! به‌ هه‌ر

شه‌ندازه‌یه‌ک که ده‌توانن وله‌ ده‌ستان دی‌وله‌ هه‌ر

ریگایه‌که‌وه‌ که بۆتان ده‌کری ، یارمه‌تی بێکانتان به‌ ئیمه‌

بگه‌یه‌نن .

